

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Хмельницький національний університет
Освітня програма	36980 Психологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	053 Психологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Хмельницький національний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36980
Назва ОП	Психологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Савченко Олена Вячеславівна, Мухіна-Чол Любов Яківна, Левус Надія Ігорівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	02.05.2023 р. – 04.05.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://khnmu.edu.ua/wp-content/uploads/vs_053_psychologiya_df_2023.pdf
Програма візиту експертної групи	https://khnmu.edu.ua/wp-content/uploads/programa-vizytu-053-psychologiya-df-22-23.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

За підсумками роботи ЕГ у ході вивчення документів та онлайн візиту було встановлено, що освітньо-наукова програма «Психологія» відповідає вимогам Стандарту вищої освіти для третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 053 Психологія від 20.07.2022 р. Мета і цілі ОНП відповідають місії та стратегії Хмельницького національного університету. Зміст та структура ОНП дозволяють досягти визначених програмних результатів. Основні ОНП реалізуються на засадах студентоцентризму, академічної свободи та добросовісності. Керівництво ЗВО створює умови для успішної самореалізації як здобувачів, так і науково-педагогічних працівників, зокрема у підвищенні їхньої кваліфікації. Під час акредитації ОНП були визначені такі позитивні моменти: - задоволеність здобувачів навчанням в даному ЗВО загалом та освітнім процесом зокрема, а саме його науково-практичною спрямованістю; - потужна інфраструктура, до якої входять як спеціально обладнані аудиторії, так і відповідні лабораторії, що дозволяє залучати здобувачів вищої освіти до дослідницької діяльності, а також надає відповідну підтримку; - підтримка Університетом загалом процесу інтерналізації; - належна соціально-психологічна підтримка здобувачів, зокрема активна та різноспрямована робота психологічної служби. Перспективи для подальшого розвитку освітньо-наукової програми «Психологія» для третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 053 Психологія у Хмельницькому національному університеті полягають у залученні роботодавців із науково-дослідних установ у зв'язку із науковою спрямованістю ОНП. Під час зустрічей виявлено, що НПП, які задіяні у реалізації ОНП «Психологія», відкриті та готові до змін відповідно до висловлених рекомендацій, розуміють перспективи розвитку даної спеціальності та відповідної освітньо-наукової програми, а також впроваджують з цією метою свої наукові здобутки у освітній процес. Варто відмітити позитивне сприяння гаранта ОНП проф. Потапчука Є. М. під час роботи експертної групи та своєчасність надання всієї необхідної інформації. Таким чином, освітньо-наукова програма третього (освітньо-наукового) рівня «Психологія» загалом відповідає усім критеріям акредитації.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. В ОНП введено додаткові загальні (ЗК05) та спеціальні компетентності (ФК08, ФК09), програмні результати (ПРН11, ПРН12), а також освітні компоненти, що забезпечують їх реалізацію, які посилюють наукову компоненту. Унікальним є те, що ці ОК підсилюються сучасними дослідженнями двох наукових шкіл, які діють на кафедрі психології та педагогіки: «Психологічні засади підготовки молоді до сімейного життя»; «Формування особистості як суб'єкта самотворення та самозбереження». 2. Унікальна можливість для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня формувати індивідуальну освітню траєкторію з вибіркових дисциплін інших спеціальностей і іншого рівня освіти. 3. У ЗВО добре налагоджена система практичної підготовки. Під час педагогічної викладацької практики здобувачі не лише викладають, проводять лекції та практично-семінарські заняття, а й розробляють навчально-методичні комплекси, пишуть наукові публікації, беруть участь в круглих столах і конференціях, проводять виховні заходи тощо. 4. ОК забезпечують високкваліфіковані науково-педагогічні працівники, які є визнаними професіоналами-практиками та науковцями. До освітнього процесу залучаються практики, експерти та стейкхолдери, які проводять гостьові лекції, беруть участь у семінарах та круглих столах, що проводяться кафедрою психології та педагогіки. 5. Створені умови для перевірки текстів, які створюються здобувачами та НПП, на виявлення плагіату завдяки власно розробленій програмі AntiPlagiarism. 6. Впроваджено в практику інформаційну систему «Електронний університет» та Модульне середовище, які забезпечують інформаційно-методичну підтримку освітнього процесу, організаційних аспектів діяльності НПП. 7. В Університеті розроблена та впроваджена багаторівнева система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. У рамках функціонуючої системи забезпечення якості вищої освіти системно впроваджуються в практику принципи академічної добросовісності (розподілені обов'язки між структурними підрозділами, активно розробляються інструменти інформування, контролю та корекції). 8. Чітко визначені формальні та неформальні процедури врегулювання конфліктних ситуацій. В ХНУ впроваджені та продовжують вдосконалюватись процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів як засіб боротьби з корупцією. 9. Висока активність НПП, які забезпечують ОНП та керують дисертаційними дослідженнями здобувачів, у міжнародному стажуванні та підвищенні професійної кваліфікації, публікації результатів дослідницьких розвідок та методичних вказівок. 10. Створені сприятливі умови для проведення аспірантами наукових досліджень, апробації та публікації результатів. При кафедрі працюють 4 лабораторії, викладачами організуються і проводяться 2 щорічні всеукраїнські науково-практичні конференції та методичні семінари у рамках працюючих наукових шкіл. Здобувачі мають можливість публікуватися у фаховому журналі категорії Б на безоплатній основі.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Здобувачі даної ОНП та студентське самоврядування не достатньо залучені до формування програмних результатів та цільового наповнення даної освітньо-наукової програми. 2. Освітні компоненти, включені до ОНП, не повністю складають логічну взаємопов'язану систему; не обґрунтовано встановлені міжпредметні зв'язки між окремими ОК. 3. У розподілі кредитів відносно невелика частка відображає фахові знання і навички зі спеціальності 053 Психологія, в порівнянні, наприклад, з навичками викладацької діяльності чи мовної комунікації. 4. Впроваджена програма моніторингу якості вищої освіти не охоплює аспект відповідності методів викладання та критеріїв оцінювання запитам здобувачів. Отримані за практиками моніторингу результати слабко враховуються при прийнятті рішень щодо вдосконалення освітньої діяльності в ЗВО. 5. Серед стратегічних напрямів інтерналізації

ЗВО потребує посилення міжнародне партнерство (виконання спільних міжнародних проєктів, фундаментальних та прикладних досліджень). 6. Не всі наукові керівники мають опубліковані наукові праці за останні 5 років, що відповідають тематиці дисертаційних досліджень аспірантів. 7. Не всі потенційні рецензенти мають публікації у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та WoS за науковим напрямом, у якому готується дисертація здобувача. Рекомендації: 1. При подальшому вдосконаленні ОНП залучати до визначення цілей та ПРН здобувачів і студентське самоврядування. Запровадити відповідні опитування щодо цільового наповнення ОНП до початку 2023-24 н.р.. 2. До наступного 2023-24 н.р. впорядкувати взаємозв'язки між освітніми компонентами, відобразити ці міжпредметні зв'язки у змістовному наповненні навчальних програм і силабусів. 3. До наступного перегляду ОНП «Психологія» зважаючи на її мету та фокус, збільшити кількість кредитів, що припадають на навчальні дисципліни фахового спрямування за спеціальністю 053 Психологія. 4. Протягом 2023-24 н.р. вдосконалити інструментарій для проведення різних форм моніторингу якості освіти, активізувати механізми врахування результатів моніторингу, більш активно залучати до моніторингу НПП та наукових керівників. 5. Посилити міжнародне партнерство кафедри через організацію та впровадження спільних міжнародних наукових проєктів із ЗВО-партнерами (протягом 2023-2025 рр.). Активізувати форми зовнішньої мобільності здобувачів, залучаючи їх до заходів, які проводяться іноземними мовами. Організувати на регулярній основі залучення до викладання іноземних та вітчизняних спеціалістів. 6. Посилити узгодженість наукових інтересів керівників тематиці наукових розвідок аспірантів, продумати практику призначення наукових керівників, враховуючи вже наявний досвід та наукові здобутки претендентів у визначеному напрямі дисертації здобувача. 7. Впродовж 2023-24 н.р. керівництву ЗВО посилити заохочення НПП щодо публікації у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та/або Web of Science, особливо тих, хто немає публікацій, або має їх в обмеженій кількості (не більше 2).

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілями освітньої програми редакції 2022 року є «підготовка висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтелектуально-розвинутого, інтегрованого у світовий науково-освітній простір фахівця ступеня доктора філософії у галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю Психологія, здатного розв'язувати комплексні завдання професійної, дослідницько інноваційної діяльності у сфері психології, а також здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти» [с. 4 ОНП 2022]. Незважаючи на те, що мета достатньо широка, програму спрямовано на «формування системного наукового світогляду, розуміння засад академічної культури й етики, зокрема у сфері прикладної, інноваційної, дослідницької діяльності психолого-педагогічного спрямування та науково-педагогічної діяльності у вищій освіті; здатності до інтелектуального пошуку та перегляду наукових парадигм» [с. 4 ОНП 2022]. Цілі освітньо-наукової програми відповідають місії та стратегії ЗВО, які зазначені у «Стратегії розвитку Хмельницького національного університету за 2021-2025 рр.»: «Розвиток інтелектуального потенціалу здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників і співробітників Університету у процесі їх спільної інноваційної освітньої, наукової та підприємницької діяльності, здатних до успішної професійної самореалізації, трансферу технологій та знань, адаптованих до потреб сучасного світу та викликів життя». Бачення реалізації цієї місії відбувається, зокрема, через «створення в Університеті добрососудного академічного середовища для освітньої та наукової діяльності учасників освітнього процесу на основі дотримання стандартів якості EGS». Підтверджено основні тенденції розвитку ОНП щодо цілей ЗВО, а саме, «розвитку системи безперервної освіти та освіти впродовж життя; створення сприятливого освітнього середовища; інтеграції освіти і науки» [https://cutt.ly/M6qKп3k]. Особливість (унікальність) ОНП полягає у: 1) організації наукових досліджень здобувачів у межах двох наукових шкіл: «Психологічні засади підготовки молоді до сімейного життя», «Формування особистості як суб'єкта самотворення та самозбереження», а також відображення тематики цих шкіл у професійних освітніх компонентах; 2) введення додаткових загальних (ЗК05) та спеціальних компетентностей (ФК08, ФК09), програмних результатів (ПРН11, ПРН12), а також освітніх компонентів, що забезпечують їх реалізацію: ОСП.02 «Теорія і практика збереження психічного здоров'я людини», ОСП.04 «Теорія і практика сімейного консультування» [с. 8 ОНП 2022]; 3) зорієнтованість програми на підготовку психологів для роботи у різних сферах: у наукових установах і закладах вищої освіти, у дослідницьких установах і організаціях, в органах влади [с. 4 ОНП 2022], що підтверджено на зустрічі із роботодавцями. Експертна група засвідчує, що ОНП «Психологія» має належно сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії ХНУ, та містить унікальну компоненту.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

-здобувачі вищої освіти Здобувачі демонструють зацікавленість у долученні до оновлення ОНП; вони зазначають її актуальність, орієнтовані на вивченні дисциплін практичного спрямування. Здобувачі мають змогу щосеместрово оцінити викладання на ОНП [<https://psy.khmnmu.edu.ua/vidpovid-na-zapyt-13/> – надано на запит №13 у системі НА]. Обговорення результатів опитування проводиться на кафедрі [Протоколи №7 від 15.02.2021, №12 від 30.06.2021, №7 від 21.02.2022, №12 від 30.06.2022 <https://psy.khmnmu.edu.ua/vidpovid-na-zapyt-9/> – надано на запит №9 у системі НА]. Окремо проводиться опитування щодо оцінки ОНП та якості підготовки [запит №13]. Проте представлені питання анкети не містять інформації про мету та програмні результати ОНП. Представники студентського самоврядування зазвичай присутні на засіданнях вченої ради факультету, де піднімаються питання щодо обговорення ОНП, що було підтверджено ними на зустрічі. Проте ЕГ не надано чітких доказів та фактів реального впливу студентського самоврядування на формулювання цілей та ПРН саме цієї ОНП. У «Відомостях про самооцінювання» вказано, що тодішня голова Наукового товариства студентів і молодих вчених ХНУ Машовець Н. брала участь у обговоренні ОНП, що було підтверджено на зустрічі дійсною головою цього товариства Параскою О. А. -випускники Випускники цієї ОНП працюють викладачами на кафедрі, тому залучалися до розробки останньої редакції освітньо-наукової програми у 2022 році. Одна з випускниць, а саме доц. Петяк О. В. очолює відділ аспірантури та докторантури, що дозволило виокремити та окреслити науковий фокус програми. -роботодавці Роботодавців регулярно залучають до розробки та вдосконалення ОНП, що підтвердили представники інших ЗВО. ЕГ переглянула оригінали рецензій, які надали роботодавці, та під час зустрічі встановила їхню зацікавленість у викладацько-педагогічній складовій програми. На запит ЕГ надано протоколи розширених засідань кафедри, а також відкритих семінарів, на яких були присутні роботодавці та експерти галузі [Протоколи №7 від 15.02.2021, №7 від 21.02.2022]. Ця співпраця відбувається на регулярній основі, так вже у цьому році розглянуто нові пропозиції роботодавців, що зумовлені новими викликами, які постали перед нашою державою [Протокол № 8 від 13.03.2023]. -академічна спільнота Викладачі даного Університету та інших ЗВО брали участь у формулюванні ПРН і цілей [вищезгадані протоколи], зокрема вони наголошували на спрямованості як на наукову, так і на практичну складову щодо підготовки молоді до сімейного життя і формування особистості як суб'єкта самотворення та самозбереження. Відповідно до змін у ОНП викладачі оновлювали зміст освітніх компонентів та навчальні програми до них [Протоколи №1 від 29.08.2019, №1 від 30.08.2021 – запит №13]. Таким чином, ЕГ засвідчує, що цілі та ПРН визначаються з урахуванням позицій та потреб більшості заінтересованих сторін. В подальших переглядах рекомендовано залучати до розробки мети та програмних результатів здобувачів та студентське самоврядування.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Виходячи з «Відомостей про самооцінювання», контенту освітньо-наукової програми, результатів співбесід зі стейкхолдерами (роботодавцями, академічною спільнотою, експертами галузі, випускниками), було встановлено, що цілі та програмні результати ОНП визначено відповідно до тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці. Так, структура ОНП та її окремі компоненти (н-д, ОЗП.03 «Управління науковими проєктами», ОСП.01 «Інноваційні технології в освітньо-науковій діяльності») відображають сучасні потреби ринку праці. За аналізом змісту та наповненості ОНП 2017, 2019, 2021, 2022, експертною групою було встановлено, що ОНП регулярно враховує тенденції розвитку спеціальності. Зокрема, спостерігається спрямованість на практичну складову через вироблення навичок психологічної роботи з сучасними викликами суспільства, н-д, у основних ОК: «Теорія і практика збереження психічного здоров'я людини», «Теорія і практика сімейного консультування», та вибіркових ОК: «Засоби когнітивно-поведінкової психотерапії та консультування», «Теорія і практика надання психологічної допомоги суб'єкту», «Психологія толерантності» [<https://cutt.ly/pbeiNNP>]. Щодо регіонального аспекту, то, за словами гаранта, він відображається у потребі підготовки фахівців третього освітньо-наукового рівня, оскільки лише в даному ЗВО здійснюється така підготовка у регіоні. Це було підтверджено на зустрічі з роботодавцями. Відповідно, серед ОК наявні ті, які спрямовані на викладацьку складову, наприклад, ОСП.03 «Методика викладання психологічних дисциплін у вищій школі», ОСП.05 «Педагогічна творчість», ОСП.06 «Педагогічна викладацька практика». При формулюванні цілей та програмних результатів було враховано досвід шістьох вітчизняних ЗВО, в яких діють освітні програми за цією ж спеціальністю: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих ім. І. Зязюна; КНУ імені Тараса Шевченка, Інститут психології імені Г. С. Костюка, УДПУ імені Михайла Драгоманова, ХНПУ імені Г. С. Сковороди, ЛНУ імені Івана Франка. ЕГ проаналізовано вказані ОНП та встановлено їх відповідність до змісту та специфіки даної освітньо-наукової програми. Також при побудові ОНП враховано досвід освітніх програм у трьох закордонних університетах: Талліннський університет (Естонія), Інститут психології Ягеллонського університету (Польща), Борнмутський університет (Великобританія) [<https://psy.khmnmu.edu.ua/vidpovid-na-zapyt-16/> – запит №16]. У відповіді на запит ЕГ вказано, які ОК програми підготовки доктора філософії цих університетів корелюють з ПРН даної ОНП. Також на зустрічі із керівництвом університету, адмінперсоналом та при ознайомленні із відповідними угодами про співпрацю було підтверджено загалом активну міжнародну діяльність ХНУ [<https://psy.khmnmu.edu.ua/vidpovid-na-zapyt-17/> – запит №17]. Отже, ЕГ підтверджує, що цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого контексту, а також досвіду вітчизняних та закордонних освітніх програм.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого

стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Освітньо-наукова програма дозволяє досягти результатів навчання передбачених Стандартом вищої освіти України зі спеціальності 053 Психологія для третього (освітньо-наукового) рівня [наказ Міністерства освіти і науки України від 20 липня 2022 року №646]. Всі компетентності та програмні результати відображено у силабусах, які розміщено на сайті університету [<https://cutt.ly/b6ezI8G>]. Також в самій ОНП 2022 року розміщено «Матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми» та «Матрицю забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми» [додатки А, Б у ОНП 2022]. ЕГ проаналізувала вказані матриці та встановила, що всі вони належно співвіднесені із основними освітніми компонентами. До прикладу, одними з результатів навчання, вказаних у стандарті вищої освіти, є ПРН01 (мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології), що забезпечується такими дисциплінами загальної підготовки: ОЗП.01 «Філософія освіти та науки», ОЗП.01 «Методологія дисертаційного дослідження з психології», ОЗП.01 «Управління науковими проектами», ОЗП.01 «Наукометрія», ОЗП.01 «Іноземна мова: іншомовна комунікація» та ін. З метою підсилення наукової компоненти у ОНП введено додаткову загальну компетентність (ЗК05), яка забезпечується відповідним обов'язковим ОК – ОЗП.03 «Управління науковими проектами». Для відображення практичного спрямування в ОНП введено додаткові спеціальні компетентності (ФК08, ФК09) і відповідні програмні результати (ПРН11, ПРН12), які забезпечуються такими обов'язковими ОК: ОСП.02 «Теорія і практика збереження психічного здоров'я людини», ОСП.04 «Теорія і практика сімейного консультування». Таким чином, ЕГ підтверджує, що освітня програма 2022 року дозволяє досягти результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія та третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти, який вступив у дію 20.07.2022 р.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. Орієнтованість освітньо-наукової програми на сучасні тенденції розвитку спеціальності, ринку праці та відображення їх у відповідних освітніх компонентах. 2. Введення додаткових загальної (ЗК05) та спеціальних компетентностей (ФК08, ФК09), програмних результатів (ПРН11, ПРН12), а також освітніх компонентів, що забезпечують їх реалізацію, які посилюють наукову компоненту. Унікальним є те, що ці ОК підсилюються сучасними дослідженнями двох наукових шкіл, які діють на кафедрі психології та педагогіки: «Психологічні засади підготовки молоді до сімейного життя»; «Формування особистості як суб'єкта самотворення та самозбереження». 3. Відповідність ОНП потребам регіону у підготовці висококваліфікованих фахівців третього (освітньо-наукового) рівня, які зможуть працювати у ЗВО та науково-дослідних установах Хмельницької та сусідніх із нею областей, що підтверджено роботодавцями та експертами галузі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Здобувачі даної ОНП та студентське самоврядування не достатньо залучені до формування програмних результатів та цільового наповнення даної освітньо-наукової програми. Рекомендації: При подальшому вдосконаленні ОНП залучати до визначення цілей та програмних результатів здобувачів і студентське самоврядування. Запровадити відповідні опитування та анкетування щодо цільового наповнення ОНП до початку наступного навчального року.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОНП «Психологія» цілком відповідає підкритеріям 1.1, 1.2., 1.3, 1.4. Зважаючи на наведені сильні сторони й позитивні практики, виходячи з того, що цілі освітньо-наукової програми співвідносяться зі стратегією та місією ЗВО, в ОНП відображено регіональний контекст, внесено відповідні додаткові загальні, спеціальні компетентності та програмні результати, дана освітньо-наукова програма відповідає запитам роботодавців, проводиться активна робота ЗВО щодо інтерналізації та позитивний вплив цієї роботи на реалізацію ОНП, експертна група дійшла висновку, що ОНП «Психологія» для третього (освітньо-наукового) рівня обґрунтовано відповідає в контексті Критерію 1 рівню В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

На акредитаційну експертизу подано освітньо-наукові програми 2017, 2019, 2021, 2022 р. та відповідно два навчальні плани 2021 р. [<https://psy.khmn.edu.ua/vidpovid-na-zapyt-2/> – відповідь на запит №2] та 2022 р. для денної та заочної форм навчання. Загальний обсяг освітньо-наукової програми складає 60 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам чинного законодавства щодо навчального навантаження для третього (освітньо-наукового) рівня, зокрема статті 5 Закону України «Про вищу освіту». В Хмельницькому національному університеті розроблене Положення про організацію освітнього процесу в ХНУ [<https://cutt.ly/26r1Zus>]. Згідно цього Положення, ОНП має два блоки – обов'язкові та вибіркові компоненти. Обов'язкові компоненти ОНП охоплюють 44 кредити ЄКТС (73%). Вибіркові компоненти ОНП охоплюють 16 кредитів ЄКТС, що складає 27 % і відповідає вимогам Стандарту вищої освіти для третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 053 Психологія від 20.07.2022 р. Встановлено, що ОНП 2022 р. включає складові, спрямовані на здобуття глибинних знань зі спеціальності (8 кредитів), оволодіння загальнонауковими компетентностями (3 кредити), набуття навичок дослідника (10 кредитів), здобуття мовних компетентностей (9 кредитів), отримання навичок викладацької діяльності (14 кредитів). Суттєвим недоліком у такому розподілі кредитів є невелика частка, що відображає знання і навички зі спеціальності 053 Психологія, в порівнянні, наприклад, з навичками викладацької діяльності чи мовної комунікації. Педагогічна викладацька практика, що входить до навчального навантаження здобувачів, проходить у 3-4 семестрах (другий рік навчання) та складає 35 тижнів (4 кредити) як для денної, так і для заочної форм навчання. Зазначимо, що в ОНП редакції 2017 р. ця практика називається «асистентською», а в ОНП 2019 р. – «педагогічною». За поясненням гаранта, відбулося не лише формальне перейменування даної практики, але й її змістове наповнення, при цьому враховувалися побажання стейкхолдерів. Таким чином, ЕГ засвідчує, що обсяг освітньо-наукової програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та Стандартом вищої освіти України зі спеціальності 053 Психологія для відповідного рівня [наказ Міністерства освіти і науки України від 20 липня 2022 року №646]. Разом з тим, ЕГ рекомендує збільшити в розподілі кредитів обов'язкового блоку частку освітніх компонентів, що сприяють формуванню знань, умінь та навичок зі спеціальності 053 Психологія.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Проаналізувавши структурно-логічну схему підготовки доктора філософії за ОНП, ЕГ було встановлено, що зміст заявленої освітньо-наукової програми структурований, освітні компоненти, включені до ОНП, в більшості випадків складають логічну взаємопов'язану систему й дозволяють досягти заявлених результатів навчання. Як свідчать дані матриці забезпечення програмних результатів навчання, обов'язкові та вибіркові освітні компоненти загалом скеровані на реалізацію мети освітньої програми. Додаткові (не визначені Стандартом) компетентності та програмні результати співвіднесено із освітніми компонентами. Вони обґрунтовано відображають діяльність двох наукових шкіл, сформованих на кафедрі психології та педагогіки Порівняльний аналіз освітньо-наукових програм 2017, 2019, 2021, 2022 рр. дозволив встановити позитивну тенденцію щодо наповненості ОНП освітніми компонентами із врахуванням особливостей як самої освітньо-наукової програми, так і потреб стейкхолдерів, про що йшлося у Критерії 1. Так, наприклад, у останню редакцію програми було додано ОК, що відображає сучасні тенденції розвитку науки – «Наукометрію», на важливості вивчення якої наголошували як здобувачі, так і академічна спільнота. Разом з тим виявлено ряд недоліків: 1) у структурно-логічній схемі не визначено кількість вибіркових компонентів за семестрами, що утруднює її аналіз; 2) не обґрунтовані зв'язки між ОСП.02 «Теорія і практика збереження психічного здоров'я людини», ОСП.04 «Теорія і практика сімейного консультування» із ОЗП.02 «Методологія дисертаційного дослідження з психології», ОЗП.03 «Управління науковими проектами». Детальніший аналіз силабусів ОСП.02 та ОСП.04 [<https://cutt.ly/d6tsYoX>] також не допоміг встановити, яким чином ці освітні компоненти пов'язані із ОЗП.02, ОЗП.03. При безпосередньому спілкуванні зі здобувачами вищої освіти було встановлено, що вони розуміють зміст обраної ОНП, в основному задоволені її структурою, зокрема наявністю ОК практичного спрямування у основному і вибіркового блоці та мають стійкий інтерес до опанування освітніх компонентів даної ОНП. Разом з тим, вони висловлюють побажання щодо збільшення дисциплін практичного професійного спрямування [<https://cutt.ly/j6tnF79>], що закономірно, зважаючи на наявність серед обов'язкових ОК лише двох навчальних предметів, що сприяють формуванню знань і навичок зі спеціальності 053 Психологія. Таким чином, ЕГ рекомендує впорядкувати взаємозв'язки між освітніми компонентами, відобразити ці міжпредметні зв'язки у змістовному наповненні навчальних програм і силабусів.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Опрацювавши силабуси освітніх компонентів [прикріплені до «Відомостей про самооцінювання» та надані на запит №10 <https://psy.khmnmu.edu.ua/vidpovid-na-zaryut-10/>] та проаналізувавши наповненість освітньо-наукової програми «Психологія» для третього (освітньо-наукового) рівня, ЕГ визначила, що в цілому її зміст відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності 053 Психологія, а саме: «організація науково-психологічного дослідження, методологія та концепції науково-психологічного дослідження, науково-педагогічна діяльність, інноваційна діяльність» [с. 4 ОНП 2022]. Ці поняття належно відображені у обов'язкових ОК: ОСП.02 «Теорія і практика збереження психічного здоров'я людини», ОСП.04 «Теорія і практика сімейного консультування», та вибіркових ОК, наприклад «Експериментальна психологія», «Психологія інтелекту», «Теорія і практика надання психологічної допомоги суб'єкту», «Технології роботи організаційних психологів», «Юридична психологія» тощо. Як було встановлено на основі аналізу «Матриці забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми» [с. 12 ОП 2022, додаток Б] всі програмні результати навчання забезпечуються ОК, що включені до основних дисциплін загальної та спеціальної підготовки. Силабуси обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів представлено на сайті кафедри психології та педагогіки у вкладці «Доктор філософії» [<https://cutt.ly/w6tbWjF>]. Унікальністю ОНП є те, що вона побудована у такий спосіб, щоб здобувачі мали можливість сформувати власну освітню траєкторію шляхом наповнення індивідуального навчального плану вибірковими дисциплінами інших спеціальностей і інших рівнів освіти [с. 10 ОНП 2022, пункт 2.3]. Це було підтверджено на зустрічі зі здобувачами першого курсу, які обізнані з такими можливостями. Каталог та презентації вибіркових освітніх компонентів представлено на сайті університету у вкладці «Каталог вибіркових дисциплін» [<https://cutt.ly/C6tbXqP>]. Також варто зазначити про широку проблематику наукових досліджень здобувачів в межах предметної області психології, які стосуються самозбереження здоров'я у менеджерів невиробничої сфери, стресостійкості фахівців соціальної сфери, професійно-психологічної адаптації працівників, професійного вигорання працівників, мотивації до самозбереження психофізичного здоров'я, особистісної готовності до подружнього життя, відповідальності як умови та механізму успішної самореалізації, соціального інтелекту молодших школярів, психологічних особливостей запобігання мобінгу, когнітивних стилей як детермінанти формування самозбережувальної поведінки. Таким чином, ЕГ засвідчує, що зміст освітньо-наукової програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності 053 Психологія.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Проаналізувавши Положення про організацію освітнього процесу в ХНУ [<https://cutt.ly/26r1Zus>], Положення про порядок реалізації права здобувачів вищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін у ХНУ [<https://cutt.ly/56tWUof>] ЕГ встановила, що в ЗВО імплементовано політику індивідуальної освітньої траєкторії студента. Здобувачі проінформовані про процедуру вибору дисциплін, їх зміст, надано скріни індивідуальних планів здобувачів, де серед інших вказано й обрані ними освітні компоненти [<https://cutt.ly/s6t4MtV> запит №6]. В ході спілкування зі здобувачами було підтверджено можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії за рахунок вибору навчальних дисциплін, можливостей неформальної освіти, проходження програм і тренінгів. Відповідні сертифікати здобувачів оприлюднено на їх персональних сторінках на сайті [<https://psy.khmnmu.edu.ua/aspiranty/>]. Як було зазначено вище, перелік вибіркових дисциплін міститься у «Каталог вибіркових дисциплін» [<https://cutt.ly/C6tbXqP>]. Здобувачі повідомили, що зміст та вимоги до навчальних дисциплін доводяться до здобувачів викладачами перед початком їх вивчення, також вони можуть ознайомитися зі змістом силабусів ОК на платформі Moodle [<https://cutt.ly/O6jHSMW>]. Для реалізації прозорості механізму обрання вибіркових ОК застосовується система «Електронний Університет», що продемонстровано ЕГ під час резервної зустрічі. Анотації вибіркових ОК розміщено у відкритому доступі на сайті ХНУ [<https://cutt.ly/C6tbXqP>]. Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів також може формуватися шляхом здобуття знань, умінь та навичок в інших вітчизняних та закордонних ЗВО. Проте прикладів академічної мобільності здобувачів даної ОНП не надано ЕГ, хоча під час зустрічі з адмінперсоналом підтверджено створення таких можливостей для здобувачів в ХНУ. Також індивідуальна освітня траєкторія здобувача реалізується через можливість здобуття фахових компетентностей у неформальній освіті і регулюється Положенням про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ [<https://cutt.ly/S6t8TWS>]. У «Відомостях про самооцінювання» надано один приклад визнання результатів курсів, пройдених на навчальному сайті Prometheus, що підтверджено на зустрічах зі здобувачами. В результатах анкети «Оцінка ОНП 053 Психологія та якості підготовки здобувачів за нею» за 2022 і 2023 р. виявлено, що 100% опитаних підтверджують реалізацію їхнього права формувати індивідуальну освітню траєкторію, а також можливість вільного вибору навчальних дисциплін [<https://cutt.ly/G6tEj6Q>]. Під час зустрічей зі здобувачами і їх науковими керівниками з'ясовано, що здобувачі зазвичай самостійно визначаються з науковим керівником та темою наукового дисертаційного дослідження, яка відповідає сфері їхніх зацікавлень та професійній діяльності за місцем працевлаштування. Отже, структура ОНП «Психологія» для третього (освітньо-наукового) рівня в повній мірі передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Особливості практичної підготовки здобувачів ЗВО відображено у Положенні про практичну підготовку здобувачів вищої освіти ХНУ [<https://cutt.ly/Z6jJw4n>]. Проведені зустрічі з випускниками та роботодавцями засвідчили, що ОНП дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної, зокрема викладацької, діяльності. У

ОНП 2022 р. на педагогічну викладацьку практику відведено 4 кредити ЄКТС. Для практики розроблено робочу програму, яка розміщена у вільному доступі на сайті кафедри [<https://cutt.ly/O6t7gJ9>], де міститься структура практики, вказівки щодо завдань і видів роботи, критерії оцінювання занять, оформлення звітної документації, порядок захисту і підведення підсумків практики та її оцінювання тощо. Педагогічна викладацька практика має на меті «формування системи загальних і спеціальних компетентностей майбутніх науково-педагогічних працівників у процесі організації та проведення навчальної, навчально-методичної, наукової, організаційно-методичної та виховної роботи, здатних здійснювати аналітичне осмислення стану та перспектив розвитку сфери психологічної освіти, створювати та впроваджувати новий зміст освіти та новітні методики (технології) викладання психологічних дисциплін, розв'язувати комплексні проблеми дослідницько-інноваційної та професійної діяльності з урахуванням сучасних умов її наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення». Під час зустрічі зі здобувачами третього і четвертого років навчання та випускниками було підтверджено практичне спрямування цього ОК. Педагогічна викладацька практика передбачає навчальну, навчально-методичну, наукову, організаційно-методичну і виховну роботу. Позитивним є те, що здобувачі не лише викладають, проводять лекції та практично-семінарські заняття, а й розробляють навчально-методичні комплекси, пишуть наукові публікації, беруть участь в круглих столах і конференціях, проводять виховні заходи тощо. ЕГ надано на ознайомлення угоди про співпрацю з базами практик [<https://psy.khmnu.edu.ua/stejkholdery/>], Методичні рекомендації до її проходження для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія, приклади звітів здобувачів з практики, що підтверджує можливість здобуття практичних навичок в педагогічній викладацькій діяльності [<https://psy.khmnu.edu.ua/vidpovid-na-zapyt-8/> – запит №8]. Разом з тим, аспіранти можуть самостійно, за погодженням із кафедрою, підібрати для себе базу та запропонувати її для проходження практики, подавши на кафедру відповідний Лист-погодження від ЗВО [<https://cutt.ly/O6t7gJ9> с. 4]. Отже, ЕГ підтверджує, що ОНП та навчальні плани 2021 р. і 2022 р. передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка в повному обсязі дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Зміст ОНП дозволяє здобувачам набути соціальних навичок (soft skills), що було підтверджено на зустрічах з роботодавцями та випускниками, та спрямований на підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати складні завдання в галузі психології, що передбачає розвиток комунікативних здібностей, навичок міжособистісної взаємодії, вміння налагоджувати соціальні контакти. У ХНУ поряд з традиційними методиками навчання використовуються й інноваційні технології, що було встановлено в процесі співбесід зі здобувачами освіти. Зокрема це проблемні лекції, лекції-візуалізації, лекції із застосуванням техніки зворотного зв'язку (інтерактивні). Як зазначено в таблиці з «Відомостей про самооцінювання», з цією метою також застосовуються практичні заняття з використанням case-study, дискусій, мозкового штурму, представлення проєктів, методу аналізу та діагностики психологічних ситуацій, з використанням елементів тренінгу, ділових (рольових) ігор. ОНП включає достатній перелік освітніх компонентів, що дозволяють отримати програмні компетентності, які можна віднести до soft skills. Зокрема, серед основних ОК з цією метою виокремлено такі дисципліни: ОЗП.03 «Управління науковими проєктами», ОЗП.04 «Академічна мовна культура дослідника», ОЗП.06 «Іноземна мова: іншомовна комунікація», ОСП.03 «Методика викладання психологічних дисциплін у вищій школі», ОСП.04 «Теорія і практика сімейного консультування», ОСП.05 «Педагогічна творчість», ОСП.06 «Педагогічна викладацька практика», окремі розділи та теми яких забезпечують комунікативні навички, лідерські здібності, здатність працювати в команді, встановлювати конструктивні взаємини, розв'язувати конфліктні ситуації, враховувати думку співрозмовника, навички фасилітації і менторства тощо (встановлено на основі аналізу наданих силабусів [<https://cutt.ly/Q6t61QJ> ; <https://cutt.ly/56jJENf>]). Ознайомлення із індивідуальними планами здобувачів дало змогу з'ясувати, що серед дисциплін вільного вибору вони також обрали такі освітні компоненти, які забезпечують формування soft skills: «Психопедагогіка», «Теорія і практика надання психологічної допомоги суб'єкту», «Технології роботи організаційних психологів», «Психологія толерантності», «Юридична психологія» [<https://cutt.ly/s6t4MtV> – запит №6]. Таким чином, ЕГ підтверджує, що ОНП «Психологія» передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям, зокрема, «надання психологічної допомоги засобами сімейного консультування та проєктної діяльності зі збереження й самозбереження здоров'я індивіда» [с. 5 в ОНП 2022].

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт до освітньої програми відсутній. У «Відомостях про самооцінювання» зазначено, що в новій редакції ОНП 2022 року враховано основні вимоги Професійного стандарту «Викладачі закладів вищої освіти» (наказ Мінекономіки від 23.03.2021 № 610).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз Положення про організацію освітнього процесу в ХНУ [<https://cutt.ly/26r1Zus>], освітньо-наукової програми «Психологія» і навчальних планів 2021, 2022 рр. дозволив зробити такі висновки: аудиторне тижневе навантаження студентів денної форми навчання у 1-4 семестрах становить 17 год у першому семестрі, 7 год – у другому та по 2 год у третьому і четвертому семестрах відповідно. Всього для денної форми навчання передбачено 629 год на аудиторну роботу, а для заочної форми навчання – 148 год. При цьому кожна освітня компонента складається не менше як із 3-х кредитів ЄКТС, про що задокументовано в означеному Положенні [с. 28]. Задля забезпечення реалізації права здобувачів вищої освіти на вільний вибір і оптимізації навчального процесу для вибіркових навчальних дисциплін загальної підготовки, як правило, кредитний вимір вибіркового модуля становить 4 кредити ЄКТС [там само]. У структурі кредиту ЄКТС для ОНП обсяг аудиторного навантаження для денної форми навчання складає приблизно 35 відсотків, тобто приблизно до 1/3 обсягу, а для заочної – приблизно 7-10 відсотків, залежно від специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньо-наукової програми, а також питомої ваги в навчальному процесі практичних занять. Навчальні плани для 2021 року [надані на запит №2] і 2022 року містять повний перелік освітніх компонент, визначений освітньо-науковими програмами 2021 р., 2022 р., з обсягом аудиторних занять – 629 год (приблизно 35 %) і, відповідно, обсягом самостійної роботи – 1051 год (приблизно 58%), обсягом практичної підготовки – 120 год (приблизно 7%) для денної форми навчання. Для заочної форми навчання обсяг самостійної роботи зростає до 1532 год (приблизно 85 %). Спілкування зі здобувачами як денної, так і заочної форм навчання під час інтерв'ювання, аналіз їхніх анкет [<https://psy.khmnpu.edu.ua/vidpovid-nazarut-13/>] показали відсутність скарг щодо надмірного навантаження та нестачі часу на самостійну роботу, а також окреслили загальну поінформованість здобувачів освіти щодо обсягу і змісту самостійної роботи з освітніх компонент навчального плану. На резервній зустрічі здійснено ознайомлення з модульним середовищем електронного навчання Moodle, у якому розміщено необхідні навчально-методичні матеріали, що значно спрощує процес викладання та оцінювання і робить його прозорішим [<https://cutt.ly/J6yrGnx>]. Про це на зустрічах вказували як здобувачі, так і викладачі. Таким чином, наведені вище факти дають змогу підтвердити, що обсяг ОНП та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів як денної, так і заочної форм навчання, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти в ОНП Психологія за дуальною формою освіти не здійснюється. При обговоренні на кафедрі психології та педагогіки результатів опитування роботодавців висувалися пропозиції про впровадження дуальної форми освіти [<https://cutt.ly/n6jKqvW> – Протокол №8 від 13.03.2023].

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. Для реалізації прозорості механізму обрання вибіркових ОК застосовується система «Електронний Університет», а для реалізації освітнього процесу – навчальне середовище Moodle. 2. Унікальна можливість для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня формувати індивідуальну освітню траєкторію з вибіркових дисциплін інших спеціальностей і іншого рівня освіти. 3. У ЗВО добре налагоджена система практичної підготовки. Під час педагогічної викладацької практики здобувачі не лише викладають, проводять лекції та практично-семінарські заняття, а й розробляють навчально-методичні комплекси, пишуть наукові публікації, беруть участь в круглих столах і конференціях, проводять виховні заходи тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1. Освітні компоненти, включені до освітньої програми, не повністю складають логічну взаємопов'язану систему; не обгрунтовано встановлені міжпредметні зв'язки між окремими ОК. 2. У розподілі кредитів відносно невелика частка відображає фахові знання і навички зі спеціальності 053 Психологія, в порівнянні, наприклад, з навичками викладацької діяльності чи мовної комунікації. Рекомендації: 1. До наступного 2023-24 навчального року впорядкувати взаємозв'язки між освітніми компонентами, відобразити ці міжпредметні зв'язки у змістовному наповненні навчальних програм і силабусів. 2. Зважаючи на мету та фокус ОНП «Психологія», збільшити кількість кредитів, що припадають на навчальні дисципліни фахового спрямування, із практичним наповненням за спеціальністю 053 Психологія, до наступного перегляду освітньо-наукової програми.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОНП «Психологія» цілком відповідає підкритеріям 2.1, 2.2., 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9. Зважаючи на сильні сторони й позитивні практики, виходячи із того, що перелік обов'язкових і вибіркових освітніх компонентів дозволяє сформулювати компетентності для майбутньої діяльності як у науковій, так і практичній сферах, унікальність можливість для здобувачів формувати індивідуальну освітню траєкторію з вибіркових дисциплін інших спеціальностей і інших рівнів освіти, розроблену в ЗВО різноспрямовану практичну підготовку, експертна група дійшла висновку, що ОНП «Психологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у контексті Критерію 2 обґрунтовано відповідає рівню В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Інформація щодо прийому на навчання в ХНУ розміщена на головній сторінці його офіційного веб-сайту у вкладці «Вступникам» [<https://khmnu.edu.ua/>], а також на сайті кафедри психології та педагогіки у вкладці «Абітурієнту» [<https://psy.khmnu.edu.ua/>]. Університет використовує загальні правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти, зокрема в 2022 році для спеціальності 053 Психологія третього рівня застосовується фахове вступне випробування та іспит з англійської мови. Вступникам, які мають попередню освіту з іншої спеціальності пропонується додаткове фахове вступне випробування [<https://cutt.ly/K6jK5gI>]. В ЗВО діє Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії і доктора наук у ХНУ [<https://cutt.ly/l6iSovw>], а також Правила прийому на навчання до аспірантури у ХНУ [<https://cutt.ly/K6oTabE>]. Правила прийому у 2022 році містять вимоги до рівня освіти вступників, строки прийому заяв та документів, конкурсного відбору й зарахування на навчання, порядок прийому заяв та документів для участі в конкурсному відборі, його організацію та проведення, формування та оприлюднення списку вступників, рекомендованих до зарахування, реалізацію права вступників на обрання місця навчання, забезпечення відкритості та прозорості при проведенні прийому до ХНУ тощо. Відмітимо доступність та легкість пошуку абітурієнтом на сайті необхідної інформації щодо вступу. Зокрема окремою сторінкою виділено закладку «Вимоги до вступу (аспірантура)» із зазначенням умов вступу, вимог до вступників, переліку необхідних документів [<https://cutt.ly/66iFL2e>]. Також тут подана адреса приймальної комісії: фізична та електронна. Поряд з цим описані переваги навчання в університеті, надано коротке ознайомлення зі спеціальністю [<https://cutt.ly/E6iHr15>]. На сайті можна ознайомитися із Програмою вступного іспиту зі спеціальності 053 Психологія для навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти [<https://cutt.ly/i6oToLm>] та Програмою вступного іспиту з іноземної мови [<https://cutt.ly/M6oYeIZ>]. Таким чином, ЕГ підтверджує, що правила прийому на навчання в Хмельницькому національному університеті не містять дискримінаційних положень, оприлюднені у відкритому доступі на офіційному веб-сайті. Позитивною практикою є доступність для вступників всієї необхідної інформації щодо порядку вступу на ОНП та корисної і обґрунтованої інформації про переваги навчання на даній освітній програмі у цьому ЗВО, яка розміщена на тій же інтернет-сторінці.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання в цілому враховують особливості ОНП «Психологія», зокрема через формування Програми вступного іспиту зі спеціальності 053 Психологія для навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, схваленої Вченою радою факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту 23.03.2022 р. [<https://cutt.ly/i6oToLm>]. Ця Програма містить загальні положення, де перераховано психологічні дисципліни, за питаннями яких її укладено. Фахове вступне випробування проводиться у вигляді тестування. Окрім того, у Програмі представлено наступні розділи: загальну частину, де окреслено мету, специфіку навчання в аспірантурі; завдання, критерії оцінювання; питання для підготовки до фахового вступного випробування; рекомендовану для підготовки літературу. Позитивним є й те, що тут також наведено алгоритм формування білетів для кожного вступника. Аналіз Програми фахового вступного випробування дав змогу з'ясувати перелік дисциплін, питання з яких виносяться на іспит, це зокрема: «Психологія толерантності», «Соціально-психологічний супровід осіб у складних життєвих обставинах», «Інноваційні психологічні технології», «Кризове сімейне консультування». Важливо, що серед питань є ті, які стосуються тематики двох наукових шкіл, в межах яких пропонується в подальшому працювати аспірантам. Що стосується Програми вступного додаткового фахового випробування [<https://cutt.ly/K6jK5gI>], то вона складається з питань базових дисциплін, які вивчалися на бакалавраті [<https://psy.khmnu.edu.ua/bakalavr/>]. До цих дисциплін віднесено загальну, вікову та соціальну психологію. Екзаменаційний білет містить з питання. Вступне додаткове фахове випробування відбувається у формі усного опитування – співбесіди. На зустрічі зі здобувачами обговорено питання щодо того, як відбувався їх вступ, де вони зазначили про зрозумілість правил прийому та можливість якісної підготовки до вступних іспитів для всіх осіб, зокрема і для тих, у кого відсутня базова освіта за цією спеціальністю. Таким чином, ЕГ засвідчує, що правила прийому на навчання за освітньо-науковою програмою враховують особливості самої освітньої програми. Зокрема, зміст Програми фахового вступного випробування 2022 року в цілому відображає специфіку ОНП «Психологія», базуючись на навчальних дисциплінах, що вивчалися у магістратурі [<https://psy.khmnu.edu.ua/magistr/>].

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти, зокрема під час академічної мобільності, регулюється кількома документами: Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу [<https://cutt.ly/o6oGHgo>], Положенням про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ [розділ 3 «Визнання та зарахування результатів навчання учасникам програм академічної мобільності» <https://cutt.ly/S6oGCaL>]. Їх аналіз виявив чіткість і зрозумілість основних положень порядку визнання результатів навчання, організаційного забезпечення, прав та обов'язків учасників програм академічної мобільності. Зокрема у пункті 1.12 Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу вказано: «Кредити, що присвоєні учасникам академічної мобільності в межах однієї освітньої програми певного ЗВО, можуть бути перенесені для накопичування в іншій програмі, що запропонована тим самим або іншим ЗВО, оскільки результати навчання задовольняють деякі або всі вимоги конкретної програми, її частини або кваліфікації». У цьому положенні також чітко прописаний механізм визнання результатів навчання академічної мобільності [розділ 6]. Якщо програмою академічної мобільності не передбачено автоматичне перезарахування, то рішення про нього приймає деканат і гарант ОП [пункт 6.4]. Під час зустрічей ЕГ зі здобувачами та випускниками підтверджено їх обізнаність із можливостями академічної мобільності та порядку перезарахування результатів навчання. Серед здобувачів, що зараз навчаються на ОНП «Психологія», таких прикладів не було, хоча на запит ЕГ надано договори з українськими і закордонними ЗВО, які передбачають можливість академічної мобільності для здобувачів цих університетів [<https://psy.khmnu.edu.ua/vidpovid-na-zapyt-17/> – запит №17]. Таким чином, ЕГ підтверджує, що в Хмельницькому національному університеті діють правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, які є доступними і зрозумілими для всіх. Вони знайшли своє висвітлення у відповідних документах. З цими правилами ознайомлені всі учасники освітнього процесу. За час існування освітньо-наукової програми «Психологія» для третього (освітньо-наукового) рівня відсутні приклади застосування правил визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ [<https://cutt.ly/S6oGCaL> розділи 4 і 5]. Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті чіткі та зрозумілі. У пункті 4.2 цього Положення вказано, що «право на визнання і зарахування результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті, поширюється на здобувачів вищої освіти Університету усіх рівнів вищої освіти та форм навчання» [с. 11 Положення]. Процедура визнання чітко та детально описано у пункті 4.5 Положення [там само]. Рішення приймається експертною (предметною) комісією, яка створюється за розпорядженням декана. Для підтвердження або уточнення необхідної інформації комісія може направити запит до суб'єкта, що здійснював неформальне навчання. Таким чином, здобувачам надається можливість для зарахування їхніх здобутків у інших видах навчання. Позитивним є те, що в робочих програмах та силабусах навчальних дисциплін за ОНП прописано правила щодо можливості визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Варто підкреслити позитивний аспект в тому, що на сайті кафедри є закладка про неформальну освіту, де здобувачів ознайомлюють із можливостями здобуття знань у таких видах навчання [<https://psy.khmnu.edu.ua/neformalna-osvita/>]. Тут зокрема є посилання на он-лайн курси таких сервісів як Coursera, Prometheus, Harvard University, Oxford University та ін. Під час зустрічі зі здобувачами та студентським самоврядуванням було підтверджено їх обізнаність про можливості неформальної освіти, проте практика зарахування результатів на ОНП відсутня. Аспіранти повідомили про свою участь в різноманітних навчальних психологічних тренінгах, психотерапевтичних навчаннях, програмах підвищення кваліфікації тощо. Сертифікати, отримані здобувачами після завершення цих програм, надано експертній групі для ознайомлення [<https://psy.khmnu.edu.ua/vidpovid-na-zapyt-7/> – запит №7]. Таким чином, ЕГ підтверджує, що в Хмельницькому національному університеті діють правила визнання результатів навчання, отриманих в неформальній та/або інформальній освіті, які є чіткими і зрозумілими для всіх. Вони знайшли своє висвітлення у відповідному положенні, яке оприлюднено на офіційному веб-сайті ЗВО. З цими правилами ознайомлені всі учасники освітнього процесу. Наявний один приклад застосування правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, на ОНП «Психологія» на третьому (освітньо-магістерському) рівні. На підставі чого ЕГ рекомендує викладачам кафедри розглянути можливість зарахування здобувачам результатів проходження тренінгів та курсів в межах своїх навчальних дисциплін, оскільки під час ознайомлення з документами та в ході опитувань фокус-груп ЕГ з'ясувала про наявність великої кількості прикладів проходження аспірантами таких видів навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

1. Доступність для вступників всієї необхідної інформації щодо порядку вступу на ОНП, зокрема позитивною практикою є те, що на офіційному веб-сайті кафедри психології і педагогіки розміщено корисну і обґрунтовану інформацію рекламного характеру про переваги навчання на даній освітній програмі у Хмельницькому національному університеті. 2. Зміст Програми фахового вступного випробування 2022 року відображає специфіку ОНП «Психологія», де зокрема введено питання, які стосуються дослідницької тематики двох наукових шкіл, що діють на кафедрі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Рекомендації: 1. Посилити практику інформування та мотивування здобувачів, які зараз навчаються, до здобуття загальних та спеціальних компетентностей, визначених даною ОНП, у програмах академічної мобільності у наступному 2023-24 навчальному році. 2. Викладачам кафедри розглянути можливість зарахування здобувачам результатів проходження тренінгів та курсів, як певного типу неформальної освіти, в межах своїх навчальних дисциплін до наступної заліково-екзаменаційної сесії.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОНП «Психологія» цілком відповідає підкритеріям 3.1, 3.2., 3.3, 3.4. Зважаючи на наведені сильні сторони й позитивні практики, виходячи з того, що в ЗВО діють чіткі й зрозумілі правила прийому на навчання, визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти, зокрема під час академічної мобільності та неформальної/інформальної освіти, доступність і легкість пошуку та отримання інформації щодо вступу в аспірантуру, ЕГ дійшла висновку, що ОНП «Психологія» для третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 053 Психологія у контексті Критерію 3 обґрунтовано відповідає рівню В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

ЕГ були проаналізовані: матриця відповідності компетентностей ОК [Додаток А, ОНП 2022], програмних результатів навчання ОК [Додаток Б, ОНП 2022], відповідність методів навчання та оцінювання змісту ОК [табл. 3 у відомостях про самооцінювання], силабуси навчальних дисциплін, представлені у самозвіті [таблиця 1], результати опитування аспірантів, представлені на сторінці кафедри психології та педагогіки [<https://cutt.ly/f6rxaeJ>], результати опитування, проведені відділом забезпечення якості вищої освіти [<https://cutt.ly/66rxhAg>]. Як свідчать надані у самоаналізі документи, на ОНП широко застосовуються інтерактивні методи, а саме: метод тренінгу з елементами демонстрації («Педагогічна викладацька практика»), ділові (рольові) ігри («Теорія і практика збереження здоров'я...»), проблемний семінар, ігрові технології навчання («Інноваційні технології в освітньо-науковій діяльності»), а також різні форми надання інформації (проблемна лекція, лекція-візуалізація, лекція з застосуванням техніки зворотного зв'язку, лекція-бесіда, лекція-конференція, демонстрація та ін.). Особливо слід відзначити різноманітність методів, які використовуються для організації СР (написання статті за вимогами, розробка конспекту лекції, розробка індивідуальної програми та засобів її реалізації, написання комплексної програми консультування з обґрунтуванням проблеми та шляхів її вирішення та ін.). Відмітимо, що пропонувані методи навчання відповідають специфіці змісту навчання за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти. Аналіз силабусів дисциплін дозволив уточнити методи навчання, доповнивши їх, а саме: реферативний огляд наукових джерел («Філософія освіти та науки»), написання есе («Педагогічна творчість»), методичні розробки занять, розробка онлайн-курсу («Методика викладання психологічних дисциплін у вищій школі») та ін. Кожний силабус містить розділ «Технології та методи навчання» (розділ 4) та «Методи контролю» (розділ 5), де прописані основні методи навчання та форми оцінювання. На зустрічі з академічним персоналом викладачі підтвердили, що форми контролю та методи навчання вони обирають самостійно, відповідно до принципу академічної свободи. Оцінка якості освітніх послуг впроваджена в Університеті на системному рівні. Результати опитування по кафедрі викладені на її сторінці [<https://cutt.ly/f6rxaeJ>]. Однак в анкетах «Оцінювання якості викладання навчальних дисциплін» не представлені питання щодо методів навчання та форм оцінювання, хоча є запитання стосовно викладацької майстерності, наповненості модульного середовища, задоволеності змістом курсу [<https://cutt.ly/R6rDU4j>]. Питання про методи і критерії оцінювання підіймалися в опитуванні щодо моніторингу якості організації самостійної роботи в освітньому процесі за дистанційними технологіями навчання у ХНУ (2020 р.) (питання 10, 15)

[<https://cutt.ly/T6rFEAg>]. Доповнення моніторингу даним аспектом може стати задачею подальшого вдосконалення системи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Основну інформацію щодо змісту, цілей, програмних результатів та форм контролю здобувачі можуть отримати з ОНП [<https://cutt.ly/i6r2NvO>], з силабусів навчальних дисциплін [<https://cutt.ly/i6r9fRb>], які представлені на сайті у відкритому доступі. Також за повідомленням гаранта ОНП [зустріч 2], на початку навчального року організаційну та роз'яснювальну роботу проводять гарант, завідувач відділу аспірантури і докторантури, викладач-куратор. На кафедрі був розроблений «Алгоритм дій здобувача ступеня доктора філософії з психології: довідник здобувача третього рівня вищої освіти», в якому систематизовані основні форми роботи здобувачів, наведений чіткий порядок дій щодо виконання індивідуального плану наукової роботи. Довідник орієнтує здобувачів і відносно цілей навчання в аспірантурі [<https://cutt.ly/16r8QYz>]. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу [<https://cutt.ly/A6r9EuQ>], здобувачі вищої освіти мають бути повідомлені щодо засобів контролю і щодо наслідків порушення правил академічної доброчесності під час контролю. В ХНУ впроваджена система вагових коефіцієнтів, за рахунок якої можна підвищувати значущість певних форм роботи у порівнянні з іншими. Інформацію про розподіл вагових коефіцієнтів за кожною формою роботи здобувачі отримують на першому занятті з дисципліни. Як було продемонстровано на резервній зустрічі, всі підрахунки щодо вагових коефіцієнтів здійснює система «Електронний університет», що знижує ймовірність помилки під час підведення підсумків. Через цю інформаційну систему і здобувачі бачать свої оцінки. Також робоча програма та силабуси разом з методичними матеріалами розміщуються в Модульному середовищі. На дистанційній платформі здобувачі заочної форми навчання отримують і контрольні роботи, які вони повинні виконати у міжсесійний період. Наповненість курсів матеріалами та засобами контролю й самоконтролю є високою, що було продемонстровано на резервній зустрічі. Проведений моніторинг силабусів виявив, що більшість з них оформлені у відповідності до цих вимог. Особливо відзначимо силабуси «Методика викладання психологічних дисциплін у вищій школі», «Теорія і практика сімейного консультування», «Теорія і практика збереження психічного здоров'я людини». Однак, звернемо увагу, що певні силабуси не містять критерії оцінювання всіх форм роботи здобувачів («Філософія освіти та науки», «Управління науковими проектами» (відсутні критерії оцінювання якості виконання індивідуальних робіт)). Ці силабуси потребують доопрацювання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Відповідно до Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти ХНУ, він має дві складові. Перша, освітня, складова формується за навчальним планом, містить як обов'язкові, так і вибіркові компоненти. Друга, наукова, складова, розробляється відповідно до затвердженої теми дисертаційної роботи. На зустрічі здобувачі продемонстрували наявні індивідуальні навчальні плани у паперовому варіанті. На запит ЕГ гарантом було надано посилання на сторінку кафедри, де розміщені індивідуальні плани, приклади щорічних звітів, протоколи засідання кафедр, де затверджувалися звіти аспірантів [<https://cutt.ly/D6thedr>]. На зустрічах з науковими керівниками та здобувачами було з'ясовано, що здобувачі звітуються двічі на рік на засіданні кафедри про виконану роботу. Також здобувачі підтвердили, що вони самостійно обирають вибіркові дисципліни після вступу відповідно до своїх наукових інтересів. Вибір здійснюється з загального каталогу, який містить 55 анотації вибірових дисциплін. Перевірка на відповідність вибірових дисциплін тематиці дослідження показало достатньо високу відповідність [відповідь на запит 10]. Досягнення аспірантів представлені на сторінці кафедри [<https://cutt.ly/g6tiihD>]. В університеті створені сприятливі умови для реалізації наукового потенціалу здобувачів: фаховий журнал категорії «Б» «Psychology Travelogs» [<https://cutt.ly/y6thQfp>] (безкоштовна можливість друкувати свої праці); дві щорічні всеукраїнські конференції «Професійний розвиток та становлення особистості сучасного фахівця в умовах освітнього простору» та «Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців», за результатами яких друкуються збірки тез (участь для аспірантів безкоштовна), регулярні методичні семінари та заходи у рамках функціонування двох наукових шкіл («Психологічні засади підготовки молоді до сімейного життя» [<https://cutt.ly/w6tkb3O>], «Формування особистості як суб'єкта самотворення та самозбереження» [<https://cutt.ly/F6tkANa>]), на які запрошуються здобувачі як учасники. Також при кафедрі функціонує науковий гурток «Науково-психологічна майстерня професора Потапчука» [<https://cutt.ly/q6txEor>]. Найбільш вагомим досягненням вважаємо наявність декількох функціонуючих лабораторій: «Навчально-наукова лабораторія медико-психологічних досліджень» [<https://cutt.ly/J6tzQuq>], «Лабораторія інклюзивної педагогіки» [<https://cutt.ly/F6tzPJ9>], «Центр інноваційної педагогіки та психології» [<https://cutt.ly/c6tzNHl>], «Хмельницький психологічний центр» [<https://cutt.ly/U6txiCa>], де здобувачі можуть проводити дослідження, використовуючи обладнання, облаштовані приміщення та програмне забезпечення. На запит ЕГ ЗВО надіслав протоколи засідання кафедри, на яких звітувались керівники лабораторій про проведеної роботу за рік (пр. 12, від 30.06.2021; пр. 12, від 30.06.2022 [відповідь на запит 18, подана разом з 9]). Отримана інформація доводить активну діяльність лабораторій.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Всі подані для перегляду силабуси були оновлені та затверджені 2022 р. На зустрічі з керівництвом університету було надане пояснення, що підставою перегляду були результати акредитацій інших програм. Така практика впроваджена в ХНУ і після щорічних акредитацій університетських програм аналізуються зауваження та формується наказ, де прописуються напрями покращення діяльності викладачів, кафедр, окремих підрозділів. Основний напрям змін в силабусах стосувався оновлення списку літератури, перегляду форм роботи. Відповідно до Положення про освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти у ХНУ [<https://cutt.ly/R6tb8lz>], робочі програми та всі матеріали розробляються за дорученням завідувача кафедри, обговорюються та затверджуються кафедрою. Головна увага приділяється відповідності змісту навчальної дисципліни ОП (с. 23), змістовій наповненості курсу. Зміни до робочих програм також затверджуються на засіданні кафедри. ЕГ на зустрічі з адміністративним персоналом також було встановлено, що в ХНУ впроваджена практика щорічної вибіркової перевірки робочих програм та силабусів навчальним та навчально-методичним відділами. Відповідно до Положення про організацію навчально-методичної роботи у ХНУ, експертиза і погодження РП на предмет забезпечення нами програмних результатів навчання та формування відповідних компетентностей є завданням методичної ради факультету (п. 3.5) [<https://cutt.ly/b6tQabD>]. Оновленню змісту програм сприяє науково-дослідницька діяльність викладачів, апробовані власні розробки, які висвітлені у списку рекомендованих джерел. Хотілось би відзначити силабуси дисциплін: «Інноваційні технології освітньо-наукової діяльності», «Теорія і практика збереження психічного здоров'я людини», «Управління науковими проектами» та ін. Підставою для внесення змін є і проходження стажування та підвищення кваліфікації, де викладачі опановують новий досвід. Особливо сприяє участь у програмах стажування за кордоном. Зазначимо, що окремі ОК забезпечені навчально-методичними посібниками та друкованими матеріалами, авторства педагогічних працівників, які викладають на даній ОНП. Підкреслимо, що викладачі кафедр щорічно готують до друку та публікують не менш 3 посібників, про що було з'ясовано на зустрічі з науковими керівниками та підтверджено інформацією на сайті [<https://cutt.ly/m6tEsJa>]. Відмітимо, що поки не запрацювало в повній мірі оцінювання якості викладання ОК як механізм оновлення змісту навчальних дисциплін. Проведені опитування мало дають інформацію щодо можливостей покращення змісту ОК. Уточнення формулювань певних запитань анкети «Оцінювання якості викладання навчальних дисциплін», введення більш диференційованих шкал оцінювання визначених параметрів змісту дисципліни, викладацької майстерності, методів навчання, може змінити ситуацію.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності ХНУ регулюється Стратегією інтерналізації ХНУ на 2020-2025 рр., де прописана основна її мета (впровадження комплексних заходів у всі сфери життя Університету: освітню, науково-дослідницьку, інноваційну, адміністративно-управлінську). Серед пріоритетних напрямків визначені: стратегічне партнерство, інтеграція в міжнародний освітньо-науковий простір, міжнародна академічна мобільність, грантово-проектна діяльність, брендінг [<https://cutt.ly/q6uVYvB>]. Найбільші докази ЕГ отримала щодо інтеграції і викладачів, що забезпечують освітній процес на ОНП, і здобувачів програми у міжнародний освітньо-науковий простір через участь у міжнародних конференціях, міжнародних монографіях, активну публікаційну активність у видавництвах, включених у міжнародні наукометричні бази Scopus та WoS. 100% викладачів, які працюють на ОНП, мають статті у міжнародних виданнях, і більшість має 3 та більше статей за останні 5 років. Це підтверджує їх високий професійний рівень. ЕГ вивчила положення ХНУ, які регулюють міжнародну мобільність викладачів та здобувачів. Процедура організації та реалізації програм академічної міжнародної мобільності прописана в Положенні про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ХНУ [<https://cutt.ly/A6ufods>]. Відповідно до Положення про відділ міжнародних зв'язків функції інформування викладачів та здобувачів про наявні міжнародні програми, залучення їх до міжнародної діяльності покладені керівництвом на працівників цього відділу [<https://cutt.ly/z6uh9hi>]. Також відділ відповідає за підготовку та підписання договорів про співпрацю між Університетом та зарубіжними партнерами. Інформація була підтверджена на зустрічі з адмін. персоналом. ЕГ переконалась, що ХНУ має підписані договори з університетами-партнерами 20 країн світу. Вони представлені на сайті [<https://cutt.ly/e6rwFAo>]. Міжнародні партнери саме кафедри педагогіки та психології представлені на сторінці кафедри [<https://cutt.ly/a6wBYDN>]. Також копії договорів були надіслані як відповідь на запит ЕГ (Університет імені Адама Міцкевича в Познані, Шлонський університет в Катовіцах, Яський університет ім. А.Й. Кузи та ін.) [відповідь на запит 19]. Всі викладачі, долучені до викладання дисциплін за ОНП мають сертифікати, що засвідчують їх стажування за кордоном, участь у міжнародних програмах, міжнародних конференціях [<https://cutt.ly/K6rehvo>]. ЕГ ознайомила і з даними, що підтверджують міжнародну активність здобувачів (участь у міжнародних навчальних проєктах (Art of Coach Technologies Program (1 особа)), у закордонних міжнародних конференціях (1 особа), вебінарах (2 особи), у програмах міжнародного стажування (2 особи)) [відповідь на запит 11].

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1. Висока публікаційна активність викладачів у наукометричних фахових виданнях Scopus та Web of Science, а також залученість до міжнародних проєктів, стажування за кордоном, що підтверджує розвиток стратегії інтерналізації в університеті. 2. Оцінка якості освітніх послуг впроваджена на системному рівні: чітко визначені рівні моніторингу,

тематика, терміни, структурні підрозділи, які відповідають за організацію та проведення. Всі форми анкет та результати представлені на сайті Університету. 3. Наявність двох наукових шкіл та наукового гуртка, які активізують наукову та методологічну активність здобувачів, сприяють їх інтеграції у наукове співтовариство. 4. Наявність 4 лабораторій створює умови для проведення наукових досліджень здобувачами. Проведення кафедрою 2 всеукраїнських науково-практичних конференцій та декількох методичних семінарів сприяє апробації отриманих результатів дослідження. Створені умови для безкоштовної публікації статей (фаховий журнал категорії «Б») та тез конференцій. 5. Освітній процес за ОНП «Психологія» забезпечується у тісному поєднанні освіти та науки, про що свідчить залученість здобувачів всіх років навчання до наукової діяльності (публікації, конференції, розробка проєктів).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1. Серед напрямів інтерналізації найменш розвинутим аспектом є міжнародне партнерство (виконання спільних міжнародних проєктів, фундаментальних та прикладних досліджень). 2. У програмі моніторингу якості вищої освіти відсутні елементи (форми опитування), які вивчають задоволеність здобувачів методами викладання та критеріями оцінювання. Рекомендації: 1. Посилити міжнародне партнерство через організацію та впровадження спільного міжнародного наукового (фундаментального / прикладного) проєкту кафедри психології та педагогіки з університетом-партнером (протягом 2023-2025 рр.). 2. Доповнити анкети, які збирають інформацію стосовно якості викладання питаннями щодо методів навчання та форм контролю. Переглянути запитання анкет, уточнити певні параметри та ввести більш диференційовані шкали оцінювання задля збирання інформації щодо напрямів оновлення змісту навчальних дисциплін, форм та методів роботи (до початку наступного навчального року 2023-2024) 3. Переглянути робочі програми на предмет збігу тем лекційних та практичних занять, уточнити тематику, уникаючи механічного дублювання. Доповнити робочі програми та силабуси критеріями оцінювання до всіх форм роботи здобувачів в тих програмах, де вони були представлені в неповному обсязі (до початку наступного навчального року 2023-2024). 4. Продумати та впровадити заходи посилення англійської компетентностей, що сприятиме поживленню міжнародної мобільності здобувачів ОНП (протягом 2023-2025 рр.).

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОНП «Психологія» цілком відповідає підкритеріям 4.1, 4.2., 4.3, 4.4, 4.5. Зважаючи на наведені сильні сторони й позитивні практики, зокрема високу публікаційну активність викладачів та здобувачів ОНП «Психологія», високу активність викладачів в міжнародному стажуванні та підвищенні професійної кваліфікації, наявність реальних можливостей для проведення аспірантами наукових досліджень, апробації та публікації результатів, а також можливість усунення недоліків у визначені терміни, ЕГ дійшла висновку, що ОНП для третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 053 Психологія відповідає в контексті Критерію 6 рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів регламентується Положенням про організацію освітнього процесу [<https://cutt.ly/e6plALj>], Положенням про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів [<https://cutt.ly/z6pzTlo>], Положенням про організацію та контроль самостійної роботи здобувачів [<https://cutt.ly/WmeHgvD>; п. 7], Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти [<https://cutt.ly/D6pQSYU>; п. 3.3]. Більшість викладачів, як працюють на ОНП, використовують такі форми контролю: усне опитування, тестовий контроль, перевірка практичних робіт, завдань самостійної роботи, творчих завдань. Форми та методи контролю висвітлено в силабусах [таблиця 1, 3 самозвіту]. Також всі без винятку силабуси містять список питань для самоконтролю результатів навчання, що допомагає здобувачам у підготовці до підсумкових форм контролю. Ознайомитись з силабусами здобувачі можуть на сторінці кафедри та в Модульному середовищі. На резервній зустрічі викладачами кафедри було продемонстровано наповнення дистанційних курсів. ЕГ переконалась що здобувачі мають вільний доступ до методичних матеріалів. За Положенням про контроль і оцінювання результатів навчання [<https://cutt.ly/z6pzTlo>], основними принципами оцінювання, які запроваджені в Університеті, є об'єктивність, єдність вимог, плановість, відкритість і прозорість, систематичність, доступність та зрозумілість методики оцінювання (п.1.3). Прозорість та відкритість досягається завдяки оприлюдненню критеріїв, правил і процедур оцінювання навчальних досягнень здобувачів та оприлюдненню результатів моніторингу (с. 6)

[<https://cutt.ly/D6pQSYU>; п. 3.3]. Плановість та регулярність контролю забезпечується встановленням викладачем «обов'язкового мінімуму основних виступів студента на семінарських заняттях у семестрі і мінімальної кількості виступів з обговорення поставлених питань (участь у дискусії)» (п. 2.5) [<https://cutt.ly/z6pzTlo>]. Інформування здобувачів стосовно програми ОК та засобів контролю здійснюється викладачами на першому занятті з курсу, що забезпечує їх зрозумілість. На зустрічі з викладачами ця інформація була підтверджена. За результатами кафедрального моніторингу (січень 2022), було визначено, що здобувачі достатньо задоволені представленою дисципліною в системі Moodle (44,4% - частково; 55,6% - достатньо), високо оцінюють інформативність матеріалів (100% - достатньо). Загальноуніверситетське опитування щодо організації самостійної роботи (2020 р.) продемонструвало, що здобувачі всіх рівнів дізнаються про зміст самостійної роботи з лекцій (86,2%), системи Moodle (79%), а з силабусів лише 5,6%. ЕГ виявила, що в силабусах надається лише стисла інформація щодо виконання самостійної роботи, не завжди наведені критерії її оцінювання («Філософія освіти та науки», «Управління науковими проєктами»). ЕГ підтверджує, що за більшістю ОК форми контрольних заходів здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, орієнтовані на встановлення навчальних досягнень аспірантів.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до Стандарту вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія для третього (освітньо-наукового) рівня, основною формою атестації є публічний захист дисертації. В ОНП 2022 р. були внесені зміни для відповідності Стандарту, про що повідомив гарант на зустрічі. Відповідно до вимог Стандарту, дисертаційні роботи Петяк О.В. (захист 2020 р.) та Карпової Д.Є. (захист 2021 р.) пройшли перевірку на відсутність академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації [відповідь на запит 15], розміщені у репозитарію бібліотеки ХНУ. Підсумкова атестація цих осіб здійснювалась разовими спеціалізованими вченими радами ХНУ на підставі публічного захисту дисертації, після повного виконання ними освітньої програми. Відповідно до Положення про підготовку здобувачів наукового ступеня доктора філософії та доктора наук у ХНУ [<https://cutt.ly/V6pzhta>; п. 5], атестація здобувача наукового ступеня є комплексом послідовних експертних дій щодо оцінки наукового рівня дисертації та наукових публікацій здобувача (п. 5.1). Підготовка викладача завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. На момент акредитації дві здобувачки навчаються на 4 курсі, завершуючи свої дослідження. ЕГ перевірила наявність у кафедри можливостей організувати обговорення та захист цих двох дисертацій [відповідь на запит 5]. Перевірка виявила достатньо готовність, яка виражається у наявності дотичних праць тематиці дисертацій здобувачів у викладачів, які плануються як рецензенти та голови рад. Поточна атестація здобувачів за освітньою складовою ОНП проводиться відповідно до навчального плану у формі екзаменів та заліків. Атестація за педагогічною викладацькою практикою здійснюється у складі комісії, яку очолює завідувач кафедри. ЕГ ознайомилася зі звітами аспірантів про проходження педагогічної викладацької практики [відповідь на запит 8]. Надані звіти відповідають вимогам, прописаним у Методичних рекомендаціях до проходження практики, програми практики, містять інформацію стосовно всіх форм роботи: навчальної, навчально-методичної, наукової, організаційно-методичної та виховної. Наукова складова ОНП оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта. ЕГ надано індивідуальні плани здобувачів для ознайомлення [відповідь на запит 18]. Про виконання індивідуального плану аспірант двічі на рік звітує на засіданнях кафедри, що підтверджено прикладами звітів та протоколами засідань кафедр [відповідь на запит 18]. Отже, ЕГ підтверджує, що форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам Стандарту вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія для третього (освітньо-наукового) рівня.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Для встановлення відповідності положень цього підкритерію відомостям про самооцінювання, ЕГ опрацювала такі документи: Положення про організацію освітнього процесу [<https://cutt.ly/e6plALj>; п. 8.11], Положенням про контроль і оцінювання результатів навчання [<https://cutt.ly/z6pzTlo>; п. 3.11], Положення про порядок запобігання і врегулювання потенційного та реального конфлікту інтересів в діяльності посадових осіб ХНУ [<https://cutt.ly/T6aRMQg>], Положення про запобігання і врегулювання конфліктних ситуацій [<https://cutt.ly/a6aTEFI>]. Встановлено, що в університеті проводиться систематична робота щодо запобігання та протидії корупції. В університеті прийнята Антикорупційна програма на 2022-2025 рр. [<https://cutt.ly/h6aPFv1>], розроблене Положення про уповноважену особу ректорату ХНУ з питань запобігання та виявлення корупції [<https://cutt.ly/U6aA3Ps>], затверджений перелік заходів на навчальний рік та звіт про їх виконання, запропонована Методологія оцінювання корупційних ризиків у діяльності працівників ХНУ. Вся інформація оприлюднена на сайті [<https://cutt.ly/U6aDyp0>]. Процедури врегулювання конфліктів інтересу прописані у відповідному положенні [<https://cutt.ly/T6aRMQg>]. Також визначені процедури врегулювання конфліктів (неформальна та формальна) [<https://cutt.ly/a6aTEFI>], визначені шляхи попередження конфліктів (п. 4.1) та тактики запобігання їх (п. 4.2). Певні аспекти врегулювання конфліктних ситуацій представлені і в положеннях, які регулюють освітній процес. Так, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу, у разі незгоди здобувача з семестровою оцінкою, можна звертатися до декана з умотивованою заявою. У такому випадку робота буде передана на оцінювання іншому викладачу (п. 8.11). У Положенні про контроль і оцінювання результатів навчання прописані процедури оскарження оцінок при поточному та семестровому (іспит, залік) контролі (п. 3.11). У більшості силабусів навчальних дисциплін

прописано, що за формою проведення семестрового контролю є комбінована, яка поєднує і письмові відповіді, і усні роз'яснення. Така форма забезпечує і ґрунтовність, і об'єктивність оцінювання. Аспіранти та представники студентського самоврядування продемонстрували на зустрічах загальну зорієнтованість у формах контролю, однак не могли чітко прокоментувати процедури підвищення та оскарження оцінки на екзамені, пояснюючи це відсутністю такого досвіду [матеріали зустрічі 5]. Викладачі підтвердили, що прикладів оскарження результатів контрольних заходів на даній ОНП не було. Згідно Положення про організацію освітнього процесу, іспити проводяться за розкладом, який доводиться до відома стейкхолдерів не пізніше, як за два тижні до початку семестрового контролю (п. 8.3). Також положення регулює кількість форм семестрового контролю (не більше 8). Результати опитування свідчать про високий рівень задоволеності здобувачів і організацією освітнього процесу [<https://cutt.ly/66siH7Y>], і організацією практики [<https://cutt.ly/y6sii2q>].

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності відображені в таких документах: Положення про організацію освітнього процесу [<https://cutt.ly/e6plALj>; п. 9.15 та 9.28], Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти [<https://cutt.ly/D6pQSYU>; п. 4.2], Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу [<https://cutt.ly/v6ssDMC>], Положення про підготовку здобувачів наукового ступеня доктора філософії та доктора наук [<https://cutt.ly/V6pzhta>; п. 6.4]. В Кодексі чітко визначені припустимі та неприпустимі дії НПП і здобувачів вищої освіти. У Положенні про організацію освітнього процесу прописані форми відповідальності для здобувачів (повторне проходження оцінювання, відрахування, позбавлення стипендії та ін.) (п. 9.28) та для НПП (відмова у присудженні наукового ступеня, позбавлення ступеня та вченого звання, відмова у присудженні категорії та ін.). Зазначено, що у разі виявлення плагіату у захищеній дисертації відповідальність буде нести не лише дисертант, а й його науковий керівник, який буде позбавлений права керувати дисертаціями на 2 роки (п. 5.9) [<https://cutt.ly/V6pzhta>]. Прогресивною практикою вважаємо підписання викладачами та здобувачами освіти всіх рівнів Декларації учасника освітнього процесу [<https://cutt.ly/Y6ss7Jg>]. Учасники засвідчують підписом, що вони зобов'язуються дотримуватись принципів доброчесності та усвідомлюють наслідки їх порушень. Відповідно до багаторівневої системи забезпечення якості освіти, впровадженій в ХНУ, функції популяризації доброчесності та виявлення академічного плагіату покладені на кафедру (п. 4.4). Університет виконує функцію «підтримки дієвої системи та механізмів забезпечення академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу» (п. 4.10). На зустрічі з аспірантами та представниками студентського самоврядування було з'ясовано, що від всіх викладачів вони чують про принципи академічної доброчесності, що регулярно проводяться опитування, які контролюють рівень знань здобувачів щодо форм порушення доброчесності [<https://cutt.ly/P6del2t>]. Також ця тема піднімається при викладанні ОК: «Академічна мовна культура дослідника», «Наукометрія», «Управління науковими проектами». В ХНУ запроваджено подвійну перевірку на наявність академічного плагіату за допомогою двох програмних засобів AntiPlagiarism (власна розробка Університету) та Unicheck. На запит ЕГ надано договір на використання програми Unicheck, а також приклади перевірки дисертацій та наукових публікацій здобувачів [відповідь на запит 15]. На зустрічі здобувачі підтвердили можливість перевірки тез, статей і окремих частин дисертації через систему AntiPlagiarism, звернувшись дистанційно до бібліотеки ХНУ. Через систему Unicheck перевіряється остаточний варіант роботи. Всі перевірки для аспірантів проводяться безкоштовно. Таку ж інформацію ЕГ отримала і від директора Наукової бібліотеки ХНУ при огляді матеріально-технічної бази.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

1. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам Стандарту вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія для третього (освітньо-наукового) рівня. 2. Викладачі поєднують різні форми поточних та підсумкових контрольних заходів, які дозволяють перевірити рівень академічних досягнень аспірантів. 3. В університеті чітко визначено процедуру врегулювання конфліктних ситуацій формальним чи неформальним засобом, впроваджується процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів як засіб боротьби з корупцією. 4. В університеті загалом та на даній ОНП зокрема визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, впроваджена практика підписання Декларації учасника освітнього процесу, проводяться регулярні заходи щодо моніторингу обізнаності здобувачів стосовно принципів академічної доброчесності та відповідальності за порушення їх. 5. Університетом надається безкоштовна можливість перевіряти всі форми роботи аспірантів на виявлення плагіату завдяки власно розробленій програмі AntiPlagiarism. 6. Висока активність НПП у наповненні методичними та інформаційними матеріалами Модульного середовища.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

1. Не всі силабуси оформлені з дотриманням єдиних вимог (містять перелік індивідуальних завдань, критерії оцінювання всіх форм роботи). Силабуси недостатньо інформують здобувачів щодо форм самостійної роботи, процедури проведення заходів підсумкового контролю. 2. Інструмент, який використовується для моніторингу якості освіти, потребує доопрацювання, оскільки зібрана інформація є слабо диференційованою. Обмежена можливість визначати засоби покращення та напрями подальшого розвитку. Рекомендації: 1. Розширити інформацію в силабусах за рахунок стислого опису процедури проведення заходів підсумкового контролю, надання інформації щодо форм самостійної роботи (особливо для здобувачів заочної форми) (до початку 2023-2024 навчального року). 2. Удосконалити інструментарій для проведення різних форм моніторингу якості освіти з метою формування запитів на майбутнє, збирання інформації щодо напрямів покращення програми взагалі та її окремих складових зокрема (протягом 2024 р.).

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОНП «Психологія» цілком відповідає підкритеріям 5.1, 5.2., 5.3, 5.4. Зважаючи на наведені сильні сторони й позитивні практики та невелику кількість слабких сторін, виходячи з розуміння, що ЗВО проводить ґрунтовну та систематичну роботу щодо вдосконалення організації освітнього процесу, дотримання принципів академічної доброчесності, впровадження багаторівневої системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, розробки та реалізації чіткої процедури врегулювання конфліктних ситуацій, експертна група дійшла висновку, що ОНП за спеціальністю 053 Психологія обґрунтовано відповідає рівню В за критерієм 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Академічна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОНП та наукових керівників аспірантів, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Усі викладачі мають наукові ступені та наукові звання. З 10 викладачів, що викладають обов'язкові ОК 7 осіб мають науковий ступінь доктора наук (70%), 3 особи (30%) – кандидата наук. Науковий ступінь відповідає змісту дисципліни, що викладається. Відповідно до мети ОНП, здатність розв'язувати професійні завдання забезпечують 2 д. псих. н., вирішувати комплексні проблеми інноваційного й дослідницького характеру – 1 д. екон. н., 1 д. філос. н., здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти – 1 д. пед. н., 2 канд. пед. н., 1 канд. психол. н. Розвиток мовних компетентностей забезпечують – 1 д. філол. н., 1 канд. філол. н., д. психол. н. З 10 здобувачів, які наразі навчаються за ОНП: 8 осіб мають науковим керівником доктора наук, 2 особи – кандидата наук. Наукові керівники, які мають ступінь кандидата наук, за внутрішньою вимогою ХНУ, мають затверджену тему докторської дисертації, який відповідає і тематика дисертації здобувача. Дана інформація підтверджена на зустрічі з науковими керівниками. Всі викладачі без винятку мають наукові публікації (не менше 2), що відповідають тим дисциплінам, які викладають. Всі викладачі мають публікації у вітчизняних та закордонних виданнях, включених до наукометричних баз Scopus та WoS. Кількість аспірантів, якими одночасно керує один науковий керівник відповідає вимогам п. 24 «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії і доктора наук» (проф. Потапчук Є.М. – 4 аспіранта; інші – по 1 аспіранту) [відповідь на запит №3, 4]. Професійна кваліфікація викладачів підтверджена і наявністю відповідних дипломів, сертифікатів щодо підвищення кваліфікації (інформація у відомостях про самооцінювання). Відзначимо, що 9 викладачів з 10 мають сертифікати проходження стажування та підвищення кваліфікації як вітчизняних, так і зарубіжних установ. Здобувачі та випускники ОНП під час зустрічі з експертами високо оцінили академічну та професійну компетентності викладачів. Таким чином, академічна та професійна кваліфікація викладачів та наукових керівників здобувачів третього освітньо-наукового рівня відповідає цілям та програмним результатам навчання ОНП «Психологія».

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

За результатами зустрічей з адмінперсоналом та академічним персоналом, знайшла підтвердження прозорість процедури конкурсного добору викладачів. За твердженням декану факультету, де впроваджена ОНП, процедура відбору кадрів дозволяє забезпечити необхідний рівень кваліфікації та професіоналізму науково-педагогічних працівників. Конкурсний відбір науково-педагогічних кадрів регламентується Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП ХНУ [<https://cutt.ly/abwhP1i>], у якому прописані і умови участі в конкурсі, і сама процедура. Конкурс на заміщення вакантної посади оголошується наказом ректора, оголошення

публікується на спеціальній сторінці веб-сайту Університету [https://cutt.ly/96wjGz4]. Вимоги до претендента стосуються не лише кількості наукових публікацій (не менш 8 для посади професора, серед яких не менше 2 публікацій у виданнях, що індексуються наукометричними базами Scopus та WoS; одного підручника чи монографії за 5 років), а також керування виконанням держбюджетної науково-дослідної теми, участі у міжнародних і національних колективних грантах. На зустрічі з адмінперсоналом декан факультету підтвердив, що враховується також якість проведеного відкритого заняття, а також результати опитування, які проводяться кафедрою у рамках багаторівневої програми моніторингу якості освітніх послуг [https://cutt.ly/v6wxBOF]. Однак ці аспекти не прописано в Положенні, тому не до кінця зрозумілою залишається процедура їх врахування. Позитивною практикою є те, що максимально повно інформація про здобутки науково-педагогічних працівників представлена на сторінці кафедри психології та педагогіки [https://cutt.ly/M6wczZo]. За результатами щорічного звітування в ХНУ складається рейтинг. Відповідно до Положення про щорічне рейтингове оцінювання роботи науково-педагогічних працівників університету «Положення - 2021» [https://cutt.ly/96wnNjo], де прописані вимоги до звіту та процедура підрахунку результатів, рейтинг визначається з врахуванням навчальної, методичної, наукової, організаційної робіт та виконання інших трудових обов'язків. Результати рейтингового оцінювання представлені на сайті Університету [https://cutt.ly/P6wmq1A]. Також дане положення містить анкети «Викладач очима студентів», «Викладач очима викладачів» та «Викладач очима деканату», проте результатів даних опитувань та їх електронних форм не представлено на сайті Університету. Таким чином, ми можемо констатувати, що процедура конкурсного відбору кадрів є прозорою і дозволяє забезпечити високий рівень професіоналізму викладачів для успішної реалізації ОНП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час розробки ОНП «Психологія» та оновлення її змісту до обговорення залучались зовнішні стейкхолдери (керівники закладів вищої освіти та окремих їх підрозділів). Саме на підготовку кадрів для ХНУ та інших ЗВО Хмельницької та сусідніх областей орієнтована підготовка за ОНП. У відомостях про самооцінювання представлено рецензії на діючу ОНП від д.психол.н., проф. О. Сафіна (УДПУ ім. Павла Тичини), д.пед.н., проф. С. Чайковського (ХІСТ Університету «Україна»), канд.пед.н., доц. Л. Білого (Хмельницький інститут імені Блаженнішого Володимира, Митрополита Київського і всієї України, ПрАТ «ВНЗ МАУП»), д.пед.н., проф. І. Шоробури (ХГПА). Факти підтримки змісту ОНП були підтверджені і під час зустрічі з представниками роботодавців. З відомостей про самооцінювання з'ясовано, що у 2021 зміст ОНП погоджено з д. психол. н., проф. Л. Матохнюк (КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти»), редакція ОНП (2019) – з д. пед. н., проф. О. Галусом (ХГПА), к. пед. н. Н. Островською (ХІСТ Університету «Україна»). Позитивною практикою вважаємо проведення щорічного відкритого семінару «Актуальні питання підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти» (31.01.2023; 26.01.2022; 18.01.2021). На ці заходи запрошуються і внутрішні, і зовнішні стейкхолдери [https://cutt.ly/a6wBYDN]. Учасники відкритої зустрічі, роботодавці та здобувачі підтвердили і проведення цих заходів, і можливість обміну досвідом, і важливість практики інтеграції здобувачів у науково-освітнє товариство. Саме на таких зустрічах здобувачі отримують можливість презентувати себе перед представниками різних ЗВО, потенційними роботодавцями. Знайшло підтвердження на зустрічі з роботодавцями їхня готовність брати на роботу випускників ОНП, і приклад працевлаштування здобувачки. На сторінці кафедри [https://cutt.ly/a6wBYDN] представлені договори, меморандуми та угоди про співпрацю з вітчизняними та зарубіжними університетами-партнерами. Також були надані приклади договорів про співпрацю у відповідь на запит ЕГ [відповідь на запит 11]. Потенційні роботодавці залучаються також і до проведення гостьових лекцій, зустрічей зі здобувачами. Так, 08.02.2023 р. відбулась зустріч з керівницею Центру сімейної психології «Щаслива сім'я», канд. психол.н., доц. Р. Федоренко (м. Луцьк). У рамках ОК «Методологія дисертаційного дослідження з психології» проводилась зустріч з д. психол. н., проф. Л. Матохнюк (КЗВО ВАБО) на тему «Використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у психолого-педагогічних дослідженнях» [https://cutt.ly/H6oKtKL]; у рамках ОК «Педагогічна майстерність» - зустріч з д. пед. н., проф. В. Каплінським (ВДПУ ім. М. Коцюбинського) на тему «Досвід, проблеми, погляд у майбутнє» [https://cutt.ly/K6oKU2g]. Таким чином, на ОНП є приклади залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, розпочата робота потребує підвищення систематичності, організації і спільних дослідницьких та прикладних проєктів, до яких можуть бути залучені і здобувачі.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

На даній ОНП на момент акредитації навчалось 10 здобувачів [відповідь на запит 1]. Важливо відзначити, що попри те, що навчальна група може складатись з одного здобувача денної або заочної форми, заняття проводяться в повному обсязі, відповідно до розкладу. Цей факт був встановлений на зустрічі з науковими керівниками та на резервній зустрічі під час демонстрації інформаційної системи «Електронний університет» (власної розробки). Окрім того, на ОНП організоване проведення гостьових лекцій, на які запрошуються як вітчизняні, так і зарубіжні експерти та фахівці. Інформація про проведені лекції представлена на сторінці кафедри в розділі «Новини» [https://cutt.ly/o6wOyBj]. Серед вітчизняних фахівців заняття проводили: О. Казачінер на тему «Створюємо власну корекційно-терапевтичну казку: підходи та алгоритм» (24.03.2023 р.); С. Миронець на тему «Практика використання програмних засобів забезпечення академічної доброчесності» (22.11.2022 р.), О. Семенов на тему «Сучасні тренди публікаційної діяльності дослідника» (26.10.2021 р.), І. Ковальчук на тему «Інноваційні процеси в системі освіти» (07.10.2021 р.) та ін. Важливо відзначити, що певні лекції розширюють зміст обов'язкових освітніх компонентів, дотичні темам, які піднімаються на цих курсах, а певні є більш орієнтованими на розширення практичного досвіду та навичок психолога. Серед зарубіжних колег – відбулись зустрічі з клінічним психологом dr. Stephen Taylor, USA (5-6 січня 2023). Теми зустрічей – «Травма, посттравматичний стресовий розлад», «Робота з

травмою з дітьми з особливими потребами, з аутизмом». Також була проведена лекція Ю. Гогоці, директором А.Дж. Drexel Nanomaterials Institute, ад'юнкт-професор Сумського державного університету, на тему «How to Write a Great Research Paper and Get it Published» (07.03.2023). Цікавою та перспективною вважаємо практику проведення певних заходів на англійській мові. У лекції «Psychology of stress resistance of the socio-economic profile specialists», проведеної під керівництвом О. Варгати (03.04.2023 р.), в обговоренні брали участь і здобувачі, і НПП кафедри. Здобувачі, які навчаються на ОНП, підтвердили на зустрічі корисність піднятих проблем та їхню зацікавленість у таких заходах. Також відзначимо, що самі викладачі кафедри є експертами і мають досвід практичної роботи у сфері спеціальної, сімейної психології, різних напрямів психотерапії (Потапчук Є.М., Комар Т.В., Попелюшко Р.П., Кулешова О.В. та ін.), що було підтверджено і на зустрічах з викладачами, і на зустрічі з гарантом. Таким чином, ЕГ засвідчує, що до викладання на даній ОНП залучаються професіонали-практики й експерти галузі, систематичний характер носить залучення викладачів із інших ЗВО, є приклади залучення іноземних лекторів.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЗВО має налагоджену систему професійного розвитку НПП, яка регулюється Положенням про підвищення кваліфікації НПП [<https://cutt.ly/q6w7ciZ>]. Положення прописує і форми професійного розвитку (формальна, неформальна та інформальна), і напрями (підвищення професійних компетентностей, створення безпечного освітнього середовища, розвиток управлінських компетентностей, підвищення вмінь використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій тощо), і форм визнання результатів стажування та підвищення кваліфікації (на рівні кафедри, факультету чи Вченої ради університету). Згідно з цим Положенням викладачі мають можливість підвищувати професійну майстерність як в Україні, так і за її межами. В Положенні та на сторінці Центру післядипломної освіти описані процедури подачі заявки та визнання результатів стажування і підвищення кваліфікації [<https://cutt.ly/S6eb1gp>]. Планове підвищення кваліфікації фінансується за рахунок коштів ХНУ або на основі договорів про співпрацю. Система професійного розвитку викладачів ОНП «Психологія» реалізується спільно з установами-партнерами, серед яких: Житомирський державний університет імені Івана Франка, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти» та ін. Договори представлені на сторінці кафедри [<https://cutt.ly/a6wBYDN>]. Більшість викладачів мають сертифікати підвищення кваліфікації і за однокредитними програмами, які пропонує Університет [<https://cutt.ly/k6rqYWq>]. На сайті представлено біля 25 програм, серед яких 7 запропоновані викладачами кафедри психології та педагогіки. Всі програми сертифіковані і пропонуються на безкоштовній основі для викладачів та здобувачів Університету. В ХНУ організований відділ міжнародних зв'язків, який інформує про конкурси, міжнародні програми, події; забезпечує організацію внутрішніх конкурсів та супровід учасників [<https://cutt.ly/k6rqYWq>]. Університет має меморандуми та договори про співпрацю з університетами-партнерами 20 країн світу [<https://cutt.ly/e6rwFAo>]. ЕГ ознайомила із сертифікатами, що підтверджують проходження міжнародних стажувань групи забезпечення ОНП, зокрема проф. Є. Потапчука, проф. Т. Комар, проф. В. Афанасенко, доц. О. Кулешової, доц. О. Василенко [<https://cutt.ly/K6rehvo>]. Таким чином, ЕГ підтверджує, що університет сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми, організацію та підтримку співпраці з вітчизняними та зарубіжними університетами-партнерами.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності запровадженою системою рейтингу викладачів, постійним моніторингом якості викладацької діяльності, винагородами у вигляді подяк і грамот, преміюванням. Заходи заохочення за успіхи в роботі регулюються Правилами внутрішнього трудового розпорядку ХНУ (п. 7) [<https://cutt.ly/p6rtfMf>]; Колективним договором на 2020-2023 роки між адміністрацією і трудовим колективом ХНУ [<https://cutt.ly/h6rtRdZ>], де йдеться зокрема про форми заохочення, порядок преміювання науково-педагогічних і наукових працівників [Пункт 4.3]. Відповідно до вказаних документів у першу чергу заохочуються працівники за наукову та методичну роботу (п.2.23 КД ХНУ). На зустрічі з керівництвом Університету проректор з науково-педагогічної роботи визначив три напрями матеріального стимулювання НПП: 1) досягнення в науковій діяльності; 2) високий загальний рейтинг; 3) складність та напруженість роботи [зустріч 1]. Також він повідомив, що за результатами щорічного рейтингу з особи з кожної кафедри, які мають найвищий рейтинг, отримують грошову премію. Правилами розпорядку зафіксовано, що сумлінні працівники мають соціальні пільги та їм надається перевага у підвищенні за посадою (п. 7.3 Правил). На сайті університету оприлюднено Рейтингові показники викладачів університету за 2019-2022 рр. [<https://cutt.ly/P6wmq1A>]. Також університет визначає і рейтинг кафедр за галузями. Зокрема кафедра психології та педагогіки стабільно підтримує високий рейтинг серед кафедр гуманітарного спрямування [зустріч 1]. Стимулює розвиток майстерності і багаторівнева система моніторингу якості освіти. Щорічно затверджується програма опитування стейкхолдерів, яка представлена на сторінці відділу забезпечення якості вищої освіти [<https://cutt.ly/N6rzgYN>]. Впроваджуються опитування 4 рівнів: загальноуніверситетський, структурних підрозділів університету, факультетський та кафедральний. Також на сторінці відділу можна ознайомитись з розробленими анкетами та результатами опитування [<https://cutt.ly/66rxhAg>]. Результати опитувань, проведених кафедрою психології та педагогіки, представлені на сторінці кафедри [<https://cutt.ly/f6gxaeJ>]. Під час зустрічей із здобувачами та студентським самоврядуванням підтверджено той факт, що двічі на першому році навчання здобувачі оцінюють предмети та викладачів. У перспективі рейтинг викладачів також буде визначатись з урахуванням оцінок здобувачів, про що свідчить розроблена анкета «Викладач очима студентів», представлена у Положенні про щорічне рейтингове оцінювання роботи науково-педагогічних працівників університету «Положення - 2021» (Додаток А) [<https://cutt.ly/96wnNjo>].

На підставі вищезазначеного, ЕГ підтверджує наявність в університеті дієвої системи заохочень, яка має на меті стимулювання академічної та викладацької майстерності НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. Академічна та професійна кваліфікація викладачів та наукових керівників здобувачів, задіяних до реалізації даної ОНП, забезпечує досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання ОНП. 2. Подане у Таблиці 2 самоаналізу кадрове забезпечення ОНП є обґрунтованим. Викладачі мають належні компетентності у сфері освітніх компонентів ОНП та постійно розвивають їх через підвищення кваліфікації, стажування у вітчизняних та зарубіжних університетах-партнерах. 3. До освітнього процесу залучаються практики, експерти та стейкхолдери, які проводять гостьові лекції, беруть участь у семінарах та круглих столах, що проводяться кафедрою психології та педагогіки. 4. В ХНУ впроваджена практика сертифікованих програм підвищення кваліфікації при Центрі післядипломної освіти. 5. В університеті запроваджена багаторівнева система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Щорічно затверджується програма опитування стейкхолдерів, яка регламентує терміни, тематику, учасників та підрозділ, відповідальний за проведення та обробку результатів. 6. Наявність в університеті дієвої системи заохочень, яка має на меті стимулювання академічної та викладацької майстерності НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

1. Зібрані результати опитувань у рамках багаторівневої системи моніторингу якості освіти потребують більш детального опрацювання та врахування для того, щоб дана практика почала працювати на покращення якості навчального процесу. 2. Рейтингова система, впроваджена в Університеті, не враховує результати моніторингу якості надання викладачі освітніх послуг, хоча механізми такого оцінювання вже розроблені (анкети «Викладач очима студентів», «Викладач очима викладачів» та «Викладач очима деканату»). Рекомендації: 1. Організувати на більш регулярній основі залучення до викладання іноземних та вітчизняних провідних спеціалістів, які представляють сучасні тенденції світової науки і практики (протягом 2024-2025 рр.). 2. На підставі проведених опитувань формувати пропозиції щодо впровадження результатів опитування в освітню та організаційну діяльність кафедри (відповідно до п.4.3 Положення про участь стейкхолдерів у процедурах забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ), налагодити контроль за врахуванням НПП наданих рекомендації (розпочати у 2023-24 н.р.). 3. Продумати форму та розпочати впровадження у практику оцінки рейтингу НПП процедур взаємооцінювання викладачів, оцінювання НПП здобувачами та керівництвом (протягом наступного 2023-24 навчального року).

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОНП «Психологія» цілком відповідає підкритеріям 6.1, 6.2., 6.3, 6.4, 6.5, 6.6. Зважаючи на наведені сильні сторони й позитивні практики, зокрема високу відповідність компетентностей та кваліфікації науково-педагогічних працівників освітнім компонентам, які вони викладають, надання університетом особливої уваги розвитку академічної та професійної кваліфікації викладачів та наукових керівників здобувачів, впровадженню багаторівневої системи внутрішнього забезпечення якості освіти, реалізації на практиці дієвої системи матеріального та морального заохочення НПП, ЕГ дійшла висновку, що ОНП для третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 053 Психологія обґрунтовано відповідає рівню В у контексті Критерію 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час візиту до ЗВО ЕГ переконалась, що реалізація ОНП відбувається з використанням 5 навчальних корпусів, гуртожитків, Наукової бібліотеки, інфраструктурних споруд тощо. ЕГ було продемонстровано комп'ютерні класи з доступом до Інтернету, навчальні аудиторії, які обладнані для проведення навчальних занять. Також аспіранти і

інші учасники освітнього процесу можуть використовувати Навчально-наукову лабораторію медико-психологічних досліджень, Лабораторію інклюзивної педагогіки, Хмельницький психологічний центр, Центр інноваційної педагогіки та психології, Лабораторію інформаційно-методичного забезпечення. Лекційні заняття проходять у спеціалізованих аудиторіях із мультимедійним обладнанням. До послуг аспірантів доступний Спортивний клуб, є можливості використання Wi-Fi на території ХНУ й навчальних корпусів. Аспіранти мають доступ до всього контенту навчально-методичного забезпечення освітньої програми забезпечують, яке розміщується у системі Moodle. Наукова бібліотека ХНУ [<http://surl.li/fvgbi>] дає можливості для аспірантів використовувати вітчизняну та зарубіжну літературу безкоштовний доступ до наукометричних баз. В той же час під час фокус-групи не вдалося підтвердити наявність окремої бази психодіагностичних методик, в тому числі належним чином адаптованих до українського суспільства іншомовних психодіагностичних методик та стандартизованих україномовних опитувальників для сприяння науково-методичного супроводу наукової роботи аспірантів. Фінансові ресурси для забезпечення освітнього процесу залучаються в тому числі через участь у міжнародних проєктах та програмах, про що ЕГ пересвідчилась під час фокус-груп.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Відповідно до інформації від учасників фокус-груп ЕГ переконалась, що викладачі та здобувачі вищої освіти даної ОП мають широкий спектр можливостей доступу до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для їх навчання, викладацької та/або наукової діяльності У ЗВО для аспірантів є можливість безкоштовно опубліковувати статі у Науковому журналі «Psychology Travelogs» [<https://rb.gy/gpigr>], який належить до фахових видань категорії «Б». Аспіранти та викладачі можуть безоплатно отримувати консультації та науково-методичний супровід від відділу аспірантури та, кафедри, центру цифрових технологій, Наукової бібліотеки. Мають можливість використовувати для задоволення своїх освітніх потреб Інституційний репозитарій, електронний каталог, періодичні наукові видання ХНУ, відкритим доступом до наукометричних баз Scopus та WoS з будь-якого комп'ютера мережі ХНУ. Також учасники освітнього процесу безкоштовно можуть користуватися такими потужними онлайн сервісами як ІС Електронний університет [<http://surl.li/gajxa>] і Moodle [<http://surl.li/fvgcc>], а також є можливість безоплатно брати участь у спортивних секціях, гуртках, творчих студіях.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У ЗВО діють окремі підрозділи, які безпосередньо переймаються питаннями створення і підтримання безпечних умов для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти в межах ЗВО, а саме: підрозділ з протипожежної безпеки [<https://rb.gy/hm7yb>], відділ охорони [<https://rb.gy/4fz73>], розроблена система забезпечення цивільного захисту [<https://rb.gy/1jswq>]. Під час спілкування з персоналом ЗВО виявлено, що на території ЗВО є 8 укриттів, у яких можуть знаходитися одночасно біля 4000 осіб. Для підтримання психологічного здоров'я і безпеки життя в ЗВО діє Психологічна служба [<http://surl.li/fvgpr>], «Скринька довіри» [<http://surl.li/dadsd>], Ресурсний інформаційно-консультативний центр психологічної підтримки «Хмельницький психологічний центр», де здійснюється просвітницька та психопрофілактична робота [<http://surl.li/cznvf>]; Навчально-наукова лабораторія медико-психологічних досліджень [<http://surl.li/cznvh>]. У аспірантів є можливість також скористатися фізично розташованою у 4 корпусі «Скринькою довіри», про що було засвідчено учасниками фокус-груп.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час візиту в ЗВО ЕГ переконалась про наявність широкої освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти, що навчаються за даною ОНП. Аспіранти засвідчили про постійну комунікацію з ними від ЗВО через вайбер-групи, онлайн зустрічі. Відділ аспірантури, який очолює випускниця магістратури даного ЗВО, успішно задовольняє всі освітні та інформаційні потреби, своєчасно та якісно надає консультації та здійснює організаційну роботу. Завдяки ефективному керівництву освітнім процесом в ХНУ аспіранти можуть брати участь в аудиторних заняттях, методичний супровід виконання індивідуальних завдань, доступ до необхідних навчальних ресурсів у системі Moodle [<http://surl.li/fvhdv>]. Структура ЗВО забезпечує надання відповідної організаційної підтримки освітнього процесу за даною ОНП на рівні вищого керівництва, факультету, деканату, кафедри, відділу аспірантури. Керівництво ЗВО і аспіранти під час фокус груп продемонстрували свою залученість та обізнаність щодо вирішення практичних питань з проблем академічної доброчесності, ліквідації заборгованості, розв'язання конфліктних ситуацій. Соціальне забезпечення в ЗВО представлене функціонуванням Центру кар'єри [<http://surl.li/fvhgr>], Асоціації випускників ХНУ, Психологічної служби [<http://surl.li/fvhhe>], Ресурсного інформаційно-консультативного центру психологічної підтримки «Хмельницький психологічний центр» [<http://surl.li/cznvf>], Лабораторії інклюзивної педагогіки при кафедрі психології та педагогіки [<http://surl.li/cznvi>], первинної профспілкової організації студентів ХНУ [<http://surl.li/cogoh>] та Юридичної клініки [<http://surl.li/gajzh>].

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Відповідно до інформації, отриманої ЕГ під час візиту в ЗВО, на даний час серед аспірантів відсутні особи з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою. В той же час у ХНУ діє Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та представників інших маломобільних груп населення під час перебування на території ХНУ [<http://surl.li/cohgs>]. Особи з особливими освітніми потребами можуть користуватися послугами Психологічної служби, спеціально для них функціонує Лабораторія інклюзивної педагогіки, Лабораторія ерготерапії. У приміщеннях ЗВО є спеціальні кімнати гігієни для таких осіб, усі навчальні корпуси та гуртожитки мають пандуси, що було продемонстровано під час огляду матеріально-технічної бази на зустрічі з ЕГ.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час спілкування з учасниками фокус-груп ЕГ не виявила наявності проблем з чіткістю і зрозумілістю політики і процедур вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), а також з їх дотримання. Аспіранти стверджували, що певні дискусійні питання, які виникають час від часу, успішно вирішуються на рівні кафедр. Також було очевидно, що аспіранти знають про можливість використовувати «Скриньку довіри» у 4 корпусі або онлайн на сайті ЗВО [<http://surl.li/dadsd>]. В ЗВО діє Положення про запобігання і врегулювання конфліктних ситуацій [<http://surl.li/cocqf>], Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у ХНУ [<http://surl.li/coan>], Кодекс академічної доброчесності: [<http://surl.li/cocra>]. В ЗВО активно відбувається робота щодо ознайомлення зі змістом цих нормативних документів, підписання декларацій про дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1. У ЗВО створено всі необхідні умови для безпечного, успішного, всебічного розвитку особистості та здобуття фахових компетентностей аспірантами під час навчання на даній ОП, в тому числі для осіб з особливими потребами. Для забезпечення таких можливостей функціонують основні та спеціалізовані підрозділи ЗВО. 2. В університеті надаються можливості для безоплатної публікації статей аспірантів та викладачів у фаховому виданні категорії "Б", доступу до міжнародних наукометричних баз, до мережі Інтернет на території ЗВО, використовувати лабораторії та центри для задоволення освітніх потреб.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Рекомендації: 1. З наступного 2023-24 навчального року запровадити практику залучення широкого кола роботодавців для допомоги аспірантам у пошуку різних категорій вибірки для проведення дослідження. 2. Із залученням ресурсів відповідних лабораторій створити окрему базу україномовних психодіагностичних методик для покращення методичного супроводу наукової роботи аспірантів у наступному 2023-24 навчальному році.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОНП «Психологія» цілком відповідає підкритеріям 7.1, 7.2., 7.3, 7.4, 7.5, 7.6. В результаті аналізу практик матеріально-технічного забезпечення ЕГ мала можливість встановити, що ОНП відповідає вимогам в розрізі Критерію 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми в ХНУ регулюються Положенням про освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти у ХНУ [<http://surl.li/ckgaj>]; Положення про організацію освітнього процесу у ХНУ [<http://surl.li/coayl>]; Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ [<http://surl.li/cosrf>]; Положення про участь стейкхолдерів у процедурах забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ [<http://surl.li/cohka>] та інших. Контроль над дотриманням процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми здійснюється постійною комісією Вченої ради університету із забезпечення якості вищої освіти; Науково-методичною радою університету; вченими (методичними) радами факультетів; науково-педагогічними працівниками кафедр ХНУ. У розробленні, перегляді ОНП беруть участь зовнішні стейкхолдери, здобувачі вищої освіти, про що стверджувалось учасниками освітнього процесу під час фокус-груп. Активну участь у цих процесах бере кафедра, навчальний відділ [<http://surl.li/fvldh>]; відділ забезпечення якості вищої освіти [<http://surl.li/fvleh>], навчально-методичний відділ [<http://surl.li/fvlen>]. Оновлення ОНП у 2022 р. супроводжувалось врахуванням актуального Стандарту вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, результати опитування про необхідність оновлення ОНП, в тому числі пропозицію учасників освітнього процесу щодо додавання ОК «Наукометрія».

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час візиту ЕГ отримала інформацію про те, що аспіранти входять до складу всіх вчених рад ЗВО і такими чином можуть впливати на оновлення освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери, а також про конкретні випадки врахування побажань стейкхолдерів при оновленні освітньої програми, наприклад, у 2021 р. аспірантка запропонувала доповнити навчальний контент вивченням математичних методів, що було враховано і внесено у відповідну ОК. Здобувачі залучені до оцінки викладання на ОНП [<https://psy.khmnmu.edu.ua/vidpovid-nazarut-13/>, відповідь на запит №13 у системі НА]. Періодично проводиться обговорення щодо наявних резервів підвищення якості ОП із залученням аспірантів, про що свідчать відповідні протоколи кафедри [Протоколи №7 від 15.02.2021, №12 від 30.06.2021, №7 від 21.02.2022, №12 від 30.06.2022, відповідь на запит №9 у системі НА].

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час відкритої зустрічі та зустрічі з роботодавцями ЕГ переконалась у широкій підтримці та залученості стейкхолдерів, в тому числі роботодавців, до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Роботодавцями було підтверджено про їх участь у організації практики здобувачів вищої освіти, наданні рекомендацій для оновлення ОНП. До оновлення ОНП залучаються представники від таких партнерських ЗВО: КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти», ХІСТ Університету «Україна» КПНУ імені Огієнка та ін., про що свідчать документи, завантажені у систему Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Під час візиту до ЗВО ЕГ мала змогу зустрітися з представником Центру кар'єри ХНУ [<http://surl.li/fvymb>], який сфокусований на пошук та групування інформації щодо працевлаштування випускників та аналізу актуальних тенденцій і проблем на ринку праці. Центр тісно співпрацює з Асоціацією випускників ХНУ [<http://surl.li/fvynd>]. Деякі випускники кафедри працюють в цьому ж ЗВО, в тому числі завідувач аспірантури, викладачі даної кафедри.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

З метою створення умов для вчасного реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми періодично проводяться опитування всіх учасників освітнього процесу, зовнішніх стейкхолдерів, наприклад, [<https://cutt.ly/66siH7Y>], [<https://cutt.ly/y6sii2q>]. Відповідно до Положення про освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти [<http://surl.li/ckgaj>] на основі результатів моніторингу (експертизи) або контролю якості відбуваються удосконалення, усунення виявлених недоліків, невідповідностей потребам стейкхолдерів та здійснюється у формі оновлення ОП, здійснюється проектними групами при зміні

стандартів вищої освіти, професійних стандартів, інших нормативних документів, на підставі аналізу результатів опитування роботодавців та інших стейкхолдерів, обговорень на засіданнях кафедри на вчених рад ЗВО. Пропозиції щодо оновлення ОНП подаються кафедрі, потім розглядаються на засіданні проектної групи, після чого пропонується до розгляду проект оновленої ОП, який розміщується на веб-сайті ЗВО. Наступним етапом є робота проектної групи щодо опрацювання результатів пропозицій щодо проекту ЗВО і подає на кафедру, а далі до вчених рад ЗВО. Своєчасність реагування ЗВО на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми також забезпечується ефективною організацією опрацювання запитів існуючої фізичної (у 4 корпусі ЗВО) та онлайн «Скриньки довіри» [<http://surl.li/dadsd>].

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час зустрічі з представниками різних підрозділів Хмельницького національного університету ЕГ було повідомлено, що оскільки дана освітня програма акредитується вперше, то проектною групою, яка розробляла дану ОНП, було враховано зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій в ХНУ ОНП «Психологія» першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів, в тому числі, було введено практику перевірки наукових праць на академічний плагіат завдяки використанню програми Unicheck. Позитивною практикою є групування рекомендацій та зауважень попередніх акредитацій за рівнями управління ЗВО: загальноуніверситетський, інститутський, кафедральний, що забезпечує оптимальну якість їх опрацювання і врахування.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Формування високого рівня культури якості освіти на даній ОП забезпечується перш за все відповідним нормативним закріпленням положень щодо формування культури якості та функціонування спеціальних підрозділів Університету. Так, правила і процедури дотримання академічної доброчесності закріплені Положенням про організацію освітнього процесу [<https://cutt.ly/e6plALj>], Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти [<https://cutt.ly/D6pQSYU>], Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу [<https://cutt.ly/v6ssDMC>]. Учасникам освітнього процесу пропонується підписувати Декларації учасника освітнього процесу [<https://cutt.ly/Y6ss7Jg>], що впливає на мотивацію дотримання академічної доброчесності. Позитивною практикою в даному ЗВО є наявність багаторівневої системи забезпечення якості освіти, яка сприяє синергетичному ефекту системної роботи в межах ЗВО щодо формування високої якості культури академічних взаємовідносин в межах ЗВО. Під час викладання ОК викладачі звертають увагу здобувачів освіти на важливе значення і відповідальність дотримання принципів культури академічної доброчесності. В межах ЗВО здійснюється перевірка наукових праць на наявність академічного плагіату за допомогою програм AntiPlagiarism та Unicheck, про що є відповідний договір [відповідь на запит 15]. Серед університетських підрозділів, які безпосередньо займаються питаннями забезпечення якості вищої освіти в Університеті, особливе значення має навчальний відділ, відділ забезпечення якості вищої освіти [<http://surl.li/fvlfh>]; навчально-методичний відділ [<http://surl.li/fvlgh>]; відділ ліцензування, акредитації, моніторингу освітнього процесу та видачі документів про вищу освіту [<http://surl.li/fvlhb>], які виконують відповідні завдання забезпечення якості вищої освіти відповідно до особливостей своєї діяльності.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

1. ЗВО докладно зусиль для забезпечення формування належної якості освітнього процесу, вчасного виявлення актуальних пропозицій всіх стейкхолдерів та ефективного реагування на внесення відповідних змін та оновлення ОНП. 2. Позитивною практикою є багаторівневий характер функціонування системи якості вищої освіти в ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Роботодавці, які залучені до реалізації та оновлення ОНП, представляють лише освітні та наукові заклади. Рекомендації: ЕГ пропонує розширити коло роботодавців представниками служб, організацій, ліній довіри тощо, які у своїй професійній діяльності здійснюють надання практичної психологічної допомоги.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОНП «Психологія» цілком відповідає підкритеріям 8.1, 8.2., 8.3, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7. При цьому виявлено можливості удосконалення реалізації ОНП за рахунок розширення кола роботодавців представниками служб і організацій, які здійснюють практичне надання психологічної допомоги, що дало змогу ЕГ встановити, що ОНП відповідає вимогам в розрізі Критерію 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти та працівниками на фокус-групах ЕГ виявила їх обізнаність та розуміння ними нормативних документів, які закріплюють правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, і розміщуються на сайті ЗВО. Так, правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, чітко та зрозуміло прописані у Статуті ХНУ [<http://surl.li/cosyuk>], Правилах внутрішнього трудового розпорядку [<http://surl.li/cogkx>]; Положення про організацію освітнього процесу у Хмельницькому національному університеті [<http://surl.li/soayl>]; Колективному договорі на 2020-2023 роки між адміністрацією і трудовим колективом Хмельницького національного університету» [<http://surl.li/czvf>], <http://surl.li/fvkze>]; Кодексі академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНУ» [<http://surl.li/cocra>]. Безпосередні правила проходження дисциплін, обов'язки здобувачів вищої освіти щодо вивчення конкретних ОК розміщуються в робочих програмах, навчально-методичному забезпеченню ОК, що представлені в системі Moodle, до яких здобувачі вищої освіти мають доступ. Основним документом, які керуються здобувачі вищої освіти у взаємовідносинах з працівниками та керівництвом ЗВО щодо своїх прав та обов'язків є договір про навчання, який підписується зі сторони здобувача вищої освіти та ректора ЗВО при вступі. Приймальна комісія, відділ аспірантури та докторантури активно долучається до роз'яснення та поширення інформації серед вступників та здобувачів освіти даної ОНП щодо правил і процедур, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, в особистому спілкуванні та на спеціально організованих зустрічах. Основними документами, які закріплюють основні права та обов'язки працівників у взаємовідносинах з працівниками та керівництвом ЗВО є контракти, посадові інструкції тощо. Для чіткого закріплення основних прав та обов'язків партнерів Університету, ЗВО підписує договори про співпрацю.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На сайті ХНУ існує спеціальна сторінка, на якій оприлюднюються проекти освітніх програм за ступенями вищої освіти (бакалавр, магістр, доктор філософії), спеціальностями та мовами викладання (українська, англійська) [<http://surl.li/fvlda>]. Обговорення останнього проекту даної ОНП [<https://khmnu.edu.ua/053-psychologiya-df-proyekty-op/>] завершилось у червні 2021 р. [<https://khmnu.edu.ua/053-psychologiya-df-proyekty-op/>]. За результатами обговорення з 12.05.2021 р. по 12.06.2021 р. складено і розміщення таблицю з інформацією про зміст пропозицій та їх подальшого врахування під час реалізації даної ОНП «Психологія» [<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/proekty-op/df/053-ps-2021-obg.pdf>].

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Дана ОНП є у відкритому доступі за лінком: [<https://khmnu.edu.ua/053-psychologiya-df/>], зокрема за даним лінком міститься чіткий опис мети програми, фокус програми, її особливостей, подається лінк доступу до файлу ОП [<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/op/df/053-ps-2021.pdf>]. Компетентності та програмні результати ОП розміщено у силабусах, які є на сайті Університету, зокрема на окремій сторінці розміщено силабуси обов'язкових дисциплін ОНП «Психологія» [<https://cutt.ly/b6ezI8G>]. У вільному доступі також є перелік вибіркокових дисциплін, що подаються у «Каталозі вибіркокових дисциплін» [<https://cutt.ly/C6tbXqP>]. Інформацію про зміст ОК здобувачі вищої освіти можуть знайти у навчально-методичному забезпеченні на платформі Moodle [<https://cutt.ly/O6jHSMW>].

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

1. ЗВО забезпечує відкритий доступ до освітньої програми, її ОК, забезпечує можливість відкритого громадського обговорення проєктів ОП. 2. Успішно проводиться робота з інформування та роз'яснення аспірантам правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Рекомендації: Удосконалити представлення особливостей реалізації даної ОНП у відкритому доступі для підвищення ефективності профорієнтаційної роботи.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОНП «Психологія» цілком відповідає підкритеріям 9.1, 9.2., 9.3. Наявність резервів покращення рівня оприлюднення особливостей навчання на даній ОНП для підвищення ефективності профорієнтаційної роботи дало змогу ЕГ встановити, що ОНП в цілому відповідає вимогам в розрізі Критерію 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

На підставі Стандарту вищої освіти України зі спеціальності 053 Психологія для третього (освітньо-наукового) рівня структура ОНП 2022 року має блок дисциплін, пов'язаних з формування навичок дослідника. Підготовка здобувачів до науково-дослідницької діяльності за цією ОНП реалізується завдяки основним ОК: ОЗП.01 «Філософії освіти і науки», ОЗП.02 «Методології дисертаційного дослідження з психології», ОЗП.03 «Управлінню науковими проєктами», ОЗП.04 «Академічній мовній культурі дослідника», ОЗП.06 «Іноземні мови: іншомовній комунікації». Також у останній редакції ОНП до освітніх компонентів основного блоку введено ОЗП.05 «Наукометрію», що свідчить про гнучкість процесу вдосконалення ОНП та її орієнтацію на сучасні виклики, що постають перед науковою спільнотою. Зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності у закладах вищої освіти, зокрема серед ОК є достатньо таких, що формують навички педагогічної роботи: ОСП.01 «Інноваційні технології в освітньо-науковій діяльності», ОСП.05 «Педагогічна творчість», ОСП.06 «Педагогічна викладацька практика» [<https://cutt.ly/m6fwcom>]. Позитивним аспектом є те, що до ОНП введена окрема дисципліна, що забезпечує набуття навичок викладацької діяльності саме за спеціальністю 053 Психологія – це ОСП.03 «Методика викладання психологічних дисциплін у вищій школі». Серед вибіркових навчальних дисциплін наявна «Психопедагогіка», що також сприяє вдосконаленню вищевказаних навичок [<https://cutt.ly/c6fwaId>]. Окрім теоретичної підготовки в ОНП передбачене «набуття та вдосконалення навичок і вмінь навчально-методичної роботи та практичної діяльності аспірантів щодо здійснення навчально-виховного процесу у вищій школі» під час проходження педагогічної викладацької практики [<https://cutt.ly/u6featP> с. 2]. Як зазначалося у Критерії 2, програма практики є різноспрямованою та охоплює різні форми як педагогічної, так і методичної роботи. Аналіз тем дисертаційних досліджень здобувачів та обраних ними ОК згідно індивідуальних планів [<https://cutt.ly/s6fgcR5>] свідчить про відповідність основних та вибіркових дисциплін вузьким напрямкам наукових і практичних інтересів аспірантів, серед яких: ОСП.02 «Теорія і практика збереження психічного здоров'я людини», ОСП.04 «Теорія і практика сімейного консультування», і вибіркові – «Теорія і практика надання психологічної допомоги суб'єкту», «Технології роботи організаційних психологів», «Психологія толерантності», «Юридична психологія». Таким чином, кожному здобувачу надано відповідну освітню підтримку, що забезпечує його викладацькі та методологічні компетентності, а також дисципліни які відповідають напрямку власного дослідження аспіранта. В контексті цього підкритерію рекомендовано на основі угод про співпрацю з іншими вітчизняними та закордонними ЗВО в межах академічної мобільності заохочувати аспірантів отримувати спеціальні фахові компетентності за рахунок спеціалізованих дисциплін, які викладаються в інших закладах.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Відповідно до запиту ЕГ надано таблицю, де представлено відповідність тем досліджень здобувачів і публікацій їх керівників [<https://cutt.ly/W6gQgko>]. Її аналіз свідчить про цілком достатній рівень дотичності тематик та публікацій відповідно до співставлення ключових слів. Наукові керівники усіх 8 аспірантів, що на даний момент навчаються за цією ОНП (двоє аспірантів знаходяться у академвідпустці), мають відповідні до дисертаційних досліджень наукові публікації. Як з'ясовано під час зустрічей зі здобувачами та їх науковими керівниками, вибір наукового керівника відбувається на підставі наукових зацікавлень аспіранта та його ознайомлення із тематикою досліджень, що проводяться тим чи іншим НПП. Інформацію про наукових керівників, сферу їх наукових досліджень відображено на сайті кафедри, що сприяє усвідомленому вибору [<https://cutt.ly/u6lVsWV>]. Наукові керівники є активними дослідниками, що мають достатню кількість наукових публікацій. Про це можна пересвідчитися як з аналізу наданої відповідно до запиту таблиці «Відповідність тем аспірантів та наукових керівників», так і в сайті ЗВО. Наприклад, проф. Потапчук Є. М. має публікації щодо психологічної діагностики шлюбного потенціалу та міжособистісної сумісності з партнером, сімейних ролей шлюбних партнерів у контексті інтелектуально-світоглядних взаємоочікувань, а темою дисертації його аспірантки Вовк А. І. є «Психологічні умови розвитку особистісної готовності до шлюбного життя», що свідчить про високу узгодженість наукової тематики керівника та здобувачки. Існує практика видання спільних публікацій аспіранта і наукового керівника. Так, доц. Руденок А. І. і Лиха-Боярова Д. І. мають спільні тези на тему: «Проблема адаптації молодих спеціалістів до служби в лавах Національної Поліції України», а також подали до друку статтю на схожу тематику у науковий журнал «Psychology Travelogs». Проте цей науковий керівник не має одноосібних публікацій, які б узгоджувалися за тематикою із дисертаційним дослідженням здобувачки. На підставі чого ЕГ рекомендує звернути увагу на публікаційну активність окремих НПП в плані узгодженості із науковими дослідженнями їх аспірантів. Також на запит ЕГ надано інформацію щодо потенційних членів Ради для захисту аспірантів-випускників, аналіз якої свідчить про потенційну можливість їх створення [<https://cutt.ly/a6gQEKW>]. Зокрема, для аспірантки Павленко М. С., захист дисертаційного дослідження якої планується у 2023 році, є можливість зі створення разової спеціалізованої вченої ради із двох професорів кафедри психології та педагогіки проф. Комар Т. В. і проф. Потапчука Є. М. та доцента цієї ж кафедри Кулешової О. В. Проте не всі потенційні рецензенти мають публікації у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та/або Web of Science, за науковим напрямом, за яким підготовлено дисертацію здобувача. На підставі цього рекомендовано звернути увагу керівництва ЗВО на посилення заохочення публікації викладачів у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та/або WoS.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

ЕГ на фокус групах під час візиту переконалась, що в ЗВО функціонують дев'ять наукових гуртків [<https://psy.khmn.edu.ua/gurtky/>], наукові лабораторії (Лабораторія інклюзивної педагогіки [<https://cutt.ly/T6kG2WO>]; Навчально-наукова лабораторія медико-психологічних досліджень [<https://cutt.ly/N6kG4mB>]), центри (Ресурсний інформаційно-консультативний центр психологічної підтримки «Хмельницький психологічний центр» [<https://cutt.ly/y6kG6um>]; Центр інноваційної педагогіки та психології (ЦПП) [<https://rb.gy/lbl5h>]), періодично проводяться наукові конференції в межах ЗВО, а також відбувається надсилання запрошень аспірантам для участі у наукових масових заходах за межами ЗВО, які забезпечують широкі можливості для апробації результатів наукових досліджень аспірантів, зокрема, Всеукраїнська науково-практична конференція «Професійний розвиток та становлення особистості сучасного фахівця в умовах освітнього простору» [<https://rb.gy/oio4n>], за результатами яких формується збірник тез наукових доповідей [<https://rb.gy/rq2ai>]. У ЗВО для аспірантів ще є можливість безкоштовно опублікувати статі у Науковому журналі «Psychology Travelogs» [<https://rb.gy/gpiqr>], який належить до фахових видань категорії «Б». Доступ до лабораторій забезпечується через зв'язок з лабораторіями, які кожного робочого дня працюють в лабораторіях і можуть надавати та різні консультації для аспірантів та здійснювати методичний супровід їх наукової діяльності. Під час зустрічей зі здобувачами вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, працівникам ЗВО та роботодавцями було виявлено, що в межах Хмельницького національного університету і в межах партнерських ЗВО аспірантам надається допомога у пошуку вибірки для проведення дослідження. Аспіранти залучаються до активної участі в діяльності наукових шкіл провідних вчених кафедри «Психологічні засади підготовки молоді до сімейного життя», «Формування особистості як суб'єкта самотворення та самозбереження», в межах яких аспіранти отримують значний науковий та науково-методичний супровід для і апробації результатів наукових досліджень відповідно до своєї тематики.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

Керівництво ЗВО спільно з Науковим товариством студентів та молодих вчених завдяки різним каналам зв'язку, в тому числі соціальних мереж, організують постійне інформування здобувачів вищої освіти щодо можливостей участі у програмах та проєктах міжнародної академічної мобільності, участі у міжнародних наукових масових

заходах, публікацію праць у видавництвах, що входять до міжнародні наукометричні бази Scopus та WoS. Нормативно забезпечено можливості для долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти, в тому числі завдяки Положенню про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ХНУ [<https://cutt.ly/A6ufods>], Положенню про відділ міжнародних зв'язків функції інформування викладачів та здобувачів про наявні міжнародні програми, залучення їх до міжнародної діяльності покладені керівництвом на працівників цього відділу [<https://cutt.ly/z6uh9hi>], договорів про співпрацю між Університетом та зарубіжними партнерами [<https://cutt.ly/ebrwFAo>] (Університет імені Адама Міцкевича в Познані, Шлонський університет в Катовіцах, Яський університет ім. А.Й. Кузи та ін.) [відповідь на запит 19]. Участь у міжнародних навчальних проєктах (Art of Coach Technologies Program), програмах міжнародного стажування, наукових масових заходах підтверджується відповідними документами [відповідь на запит 11]. Під час спілкування з завідувачем аспірантури було виявлено, що стан фактичної реалізації академічної мобільності аспірантів на даній ОНП має значні резерви покращення.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

На підставі вивчення відповідної документації ЕГ встановлено, що на ОНП «Психологія» існує практика участі наукових керівників аспірантів та самих здобувачів у дослідницьких проєктах кафедри. Наразі актуальною науково-дослідною темою кафедри є «Стратегія і тактика самозбереження здоров'я» (2022-2025 рр.), керівником якої є д.психол.н., проф. Т. Комар. До цього кафедра працювала над НДР «Формування особистості як суб'єкта самотворення» (2019-2022 рр.), «Розвиток у студентської молоді мотивації до здоров'язбереження» (2018-2021 рр.), «Трансформація життєвого світу людини в умовах особистісного і професійного розвитку» (2016-2019 рр.). Зазначимо також, що тема «Розвиток у студентської молоді мотивації до здоров'язбереження» є медико-психологічною, реалізувалась кафедрою разом з навчально-науковою лабораторією медико-психологічних досліджень [<https://cutt.ly/J6tzQuq>]. Результатом багаторічної роботи у напрямі вивчення психологічного здоров'я та практик здоров'язбереження стала кафедральна монографія «Теорія та практика формування особистості як суб'єкта самотворення і самозбереження» [<https://cutt.ly/b6gIasI>]. Як з'ясувала ЕГ, в монографії є праці і науковців, які керують дисертаціями здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, і тих молодих дослідників, які на той момент навчались в аспірантурі. Це доводить залученість аспірантів до наукової роботи кафедри. Відзначимо також приклади спільної роботи наукових керівників з аспірантами над монографіями, статтями, що індексуються у міжнародних наукометричних базах. Приклади були наведені випускницями ОНП на зустрічі [матеріали зустрічі 6]. На підставі аналізу таблиці 2 в відомостях самооцінювання та інформації щодо викладачів на сторінці кафедри [<https://cutt.ly/V6gG4oW>] з'ясовано також, що науково-педагогічні працівники, які керують дисертаціями здобувачів, регулярно публікують результати власних досліджень у вітчизняних та зарубіжних виданнях. Всі наукові керівники мають публікації в журналах, що входять до Scopus чи WoS. Наукові керівники, які мають ступінь кандидата наук, мають зареєстровані теми докторських дисертаційних досліджень (внутрішня вимога ХНУ). Таку практику розглядаємо як перспективну, вона і стимулює наукову активність самих наукових керівників, і свідчить про усвідомлений відбір керівників, який здійснюється на ОНП «Психологія». Проте відзначимо, що відсутні приклади та документальні підтвердження участі НПП кафедри у міжнародних дослідницьких проєктах. Таким чином, ЕГ засвідчує високий рівень науково-дослідної роботи наукових керівників аспірантів, які беруть участь в науково-дослідних темах кафедри, в колективних монографіях (вітчизняних та зарубіжних), активно проводять власні наукові розвідки, створюють методичні продукти, корисні здобувачам та іншим дослідникам. Проте ЕГ рекомендує ЗВО звернути увагу на активізацію міжнародної наукової діяльності НПП, особливо науковців, які керують дисертаційними дослідженнями здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності регулюється наступними внутрішніми документами ХНУ: Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності [<https://cutt.ly/U6hqDMJ>], Положенням про організацію освітнього процесу [<https://cutt.ly/e6plALj>; п. 9.15; 9.28], Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти [<https://cutt.ly/D6pQSYU>], Положенням про підготовку здобувачів наукового ступеня доктора філософії та доктора наук у ХНУ [<https://cutt.ly/B6pzhta>; п. 5], Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу [<https://cutt.ly/v6ssDMC>] та ін. У Положенні про систему забезпечення академічної доброчесності прописані всі форми її порушення, презентована система забезпечення доброчесності ХНУ: нормативна та інформаційна бази, інструментарій впровадження та контролю доброчесності, структурні підрозділи та комісії. Прописано, що персональні відповідальності за плагіат несуть автор та науковий керівник (п. 9.8). Отже, ЕГ встановила системність впровадження принципів академічної доброчесності в ХНУ. У Положенні про організацію освітнього процесу прописані обов'язки НПП у дотриманні доброчесності (дотримання норм авторського права, надання достовірної інформації, об'єктивне оцінювання та ін.), визначені форми притягнення до відповідальності (п. 9.15). Прописані також зобов'язання здобувачів (самостійне виконання завдань, надання достовірної інформації та ін.) і форми відповідальності (п. 9.28). В ХНУ систему та механізми забезпечення академічної доброчесності розглядають як важливу складову забезпечення якості вищої освіти (с. 51). На кафедру як структурний підрозділ університету покладена відповідальність за інформування та контроль дотримання цих принципів. Функцію інформування та оприлюднення робіт (Інституційний репозитарій ХНУ) виконує і Наукова бібліотека. ЕГ переконалась, що в репозитарію представлені і дисертації, захищені на ОНП (2020,

2021), і праці наукових керівників аспірантів. Наукові керівники підтвердили обізнаність та серйозне ставлення на академічній доброчесності [зустріч 9]. Інформація про регулярне анкетування здобувачів з питань академічної доброчесності була підтверджена на різних зустрічах [зустріч 5, 7, 8, 9]. Ефективною практикою ХНУ вважаємо опитування і НПП стосовно академічної доброчесності, яке проводилось в 2021 р. За результатами, 86,5% респондентів визнали, що формування академічної доброчесності є для них важливим результатом навчання. 43,1% учасників відповіли, що на ОП перевіряються наукові статті та тези. З правилами цитування знайомлять здобувачів 88,9% викладачів [<https://cutt.ly/P6hptS4>]. Важливо, щоб такі опитування проводились регулярно. Випадків порушення академічної доброчесності здобувачами, які навчаються на даній ОНП, зафіксовано не було. Таким чином, ЕГ засвідчує, що в ХНУ розроблена дієва політика щодо інформування та дотримання академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

1. Обов'язкові та вибіркові компоненти ОНП сприяють формуванню дослідницьких компетентностей здобувачів. 2. У останній редакції ОНП до освітніх компонентів основного блоку введено ОЗП.05 «Наукометрію», що свідчить про гнучкість процесу вдосконалення ОНП та її орієнтацію на сучасні виклики, що постають перед науковою спільнотою. 3. ОНП містить педагогічну викладацьку практику як обов'язковий компонент, а також три обов'язкові навчальні дисципліни, які сприяють повноцінній підготовці здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності у закладах вищої освіти. Програма практики є різноспрямованою та охоплює різні форми як педагогічної, так і методичної роботи. 4. Висока відповідність науково-дослідницьких інтересів певних наукових керівників та здобувачів, які працюють в межах двох наукових шкіл «Психологічні засади підготовки молоді до сімейного життя», «Формування особистості як суб'єкта самотворення та самозбереження». 5. Висока активність науковців, які керують дисертаційними дослідженнями аспірантів, в виконанні науково-дослідних тем кафедри, проведенні власних наукових розвідок, публікаційній діяльності (підготовка наукових статей, монографій та методичних розробок). 6. Системне впровадження принципів академічної доброчесності в освітній процес ХНУ. Проведення моніторингу обізнаності здобувачів та впровадження принципів доброчесності в освітню діяльність викладачами. Велика увага приділяється дотриманню академічної доброчесності особами, які керують дисертаціями аспірантів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

1. Не всі наукові керівники мають опубліковані наукові праці за останні 5 років, що відповідають тематиці дисертаційних досліджень аспірантів, на підставі чого ЕГ не змогла однозначно з'ясувати в контексті підкритерію 10.2, чи наукова діяльність здобувачів відповідає напрямку досліджень окремих наукових керівників. 2. Не всі потенційні рецензенти мають публікації у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та/або Web of Science за науковим напрямом, у якому готується дисертація здобувача. Рекомендації: 1. Посилити на публікаційну активність окремих наукових керівників в плані узгодженості із науковими дослідженнями їх аспірантів до проведення захисту дисертаційного дослідження останніх. 2. Впродовж наступного 2023-24 навчального року керівництву ЗВО посилити заохочення науково-педагогічних працівників щодо публікації у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та/або Web of Science. 3. Протягом двох наступних років (2024-2025 рр.) активізувати міжнародну наукову діяльність науковців, які керують дисертаційними дослідженнями здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня, через реалізацію спільних дослідницьких проєктів з університетами-партнерами, участь і грантових програмах. 4. Заходи моніторингу щодо впровадження науково-педагогічними працівниками академічної доброчесності в освітній процес зробити регулярними (щорічними).

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

ОНП «Психологія» цілком відповідає підкритеріям 10.1, 10.2., 10.3, 10.4, 10.5, 10.6. Визнаючи сильні сторони та впроваджені в освітній процес позитивні практики, а саме: гнучкість у вдосконаленні змісту ОНП, ґрунтовний добір освітніх компонентів, які сприяють формуванню як професійних, так і викладацьких компетентностей здобувачів, підтверджена висока наукова активність науковців, обраних для керівництва дисертаційними дослідженнями здобувачів, системне впровадження в освітній процес принципів академічної доброчесності, а також можливість усунення недоліків та реалізацію рекомендацій у стислі терміни, ЕГ дійшла висновку, що ОНП для третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 053 Психологія відповідає в контексті Критерію 10 рівню В.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Таблиця 1. Оцінювання спроможності створення разових рад.pdf	MF5onMGBjcgHaLoNcEn8i6QCuhLTofcO2fGq7L5osow=
Додаток	Таблиця 2. Відповідність напрямів досліджень аспірантів і наукових керівників.pdf	aSr+ZpPI95epir2cS7ob6/zOR+1LYX2cH6f3/ftolJk=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Левус Надія Ігорівна

Члени експертної групи

Савченко Олена Вячеславівна

Мухіна-Чол Любов Яківна